

Szerkesztőség, Kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyelv: Közlöny, Arad. — Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosi kiadása és rotációs nyomása. M. jelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lejelt több. — Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. — (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. —

XLVII. évfolyam, 183. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1932. augusztus 6

A tisztviselő-vagyonok ellenőrzéséről szóló javaslat még az idén a kamara

Cuza felhívta a képviselőket, hogy az inparlamentáris kifejezésektől tartózkodjanak — Az ifjabbik Cuza antiszemita kirohanása — Mironescu királyi audienciája — A kormány lemondása hétfőre várható

Bucurestiből jelentik: Tekintettel a holnapi ünnepre, az igazolási vitát ezen a héten a Kamara nem tudja még befejezni. A parlament ülései szombaton és vasárnap szünetelnek és így az elnökválasztásra csak hétfőn kerül sor.

A Kamara délutáni ülésén Zelea Codreanu tiltakozik az ellen, mintha Iorgaék támogatták volna pártját a tavalyi tútvoi választásokon. Ő akkor Argetoianu ellen harcolt a legerélyesebben.

Vasu averescanus deklarációt olvas fel, amely szerint a szenátus megalakulása törvénytelen, mivel a községi választásokon a tanácsok is választottak. Cuza korelnök emelkedik ezután szólásra és kijelenti, hogy a választások törvényesek voltak. Cuza ezután így folytatja:

— A Kamarában állandóan olyan kifejezések hangzanak el, amelyek nem idevalók. Kérem az urakat, hogy türtőztessék magukat, ezenfelül pedig kérem a sajtót, hogy ne regisztráljon minden bagatell incidentst, mert ezáltal a romániai politikai életről rendkívül rossz véleménye van az újságolvasó közönségnek.

Cuza végül is konstatálja, hogy rossz a parlament akusztikája és éppen ezért javasolja egy bizottság kiküldését, amely ezt az ügyet megvizsgálja.

Negura képviselő a vaslui-i választásokat teszi szóvá és többek között megemlíti, hogy Andrei nemzeti-parasztpárti képviselő voksok ellenében legelőket ígért a parasztoknak.

Andrei: Nemcsak ígért, hanem meg is adtam. Összesen 40 hektár legelőt osztottam szét.

Negura ezután kérdést intéz a nemzeti-parasztpárthoz, hogy miért nem akarják benyújtani a tisztviselő vagyonok ellenőrzéséről szóló törvényjavaslatot?

Ellenőzik a tisztviselői vagyonokat

Potarca igazságügyminiszter: Legyen nyugodt kedves Negura ur, hogy örömet szereznek önnek, megnyugtathatom, hogy még ebben az évben alkalma lesz a törvényjavaslatot megszavazni.

D. R. Ioanitecu: Miért semmisítették meg Titulescu progresszív vagyon-adóját?

Negura ezután ismét a vaslui-i választásokat teszi szóvá és kéri, küldjenek ki vizsgálóbizottságot a vaslui-i választások ügyében. Gheorghe Cuza, az antiszemita vezér fia, csatlakozik Negura panaszához és kéri a vizsgálóbizottság kiküldését.

Gh. Cuza elmondja, hogy Romaniban pártja tagjait elfogták a csendőrök azzal az ürüggyel, hogy jegy nélkül utaztak a vonaton. A valóság pedig az, hogy egyáltalában nem is utaztak akkor vonattal.

Calinescu alminiszter: A maga barátainál revolvereket találtak.

Gh. Cuza: Csak egy revolvert találtak, egy fegyvédnél.

Cuza ezután regényes formában kezd be-

szélni, mire valaki közbeszól.

Gh. Cuza: Nem beszélhetek a leprás zsidókról.

Aureliu Weisz kormánypárti: Tiltakozom ezen hang ellen. Követelem, hogy szavait azonnal vonja vissza!

Gh. Cuza: Nem vonom vissza, mert a zsidók idegen test a románságban.

Weisz: Ezt kikérem magamnak, ez a kijelentés nem civilizált emberek közé való.

Gh. Cuza: Nem állok szóba zsidóval.

Ionescu Botosani: Nem vagyunk a vásárban, hanem a parlamentben!

Robu: Ön a zsidók védője!

Gh. Cuza ezután tiltakozik azon vád ellen, mintha ő és pártja a nemzet ellenségei volnának. Andrei válaszolva az elhangzottakra, megállapítja, hogy Vasluiiban csak a liberálisok és Cuzisták verekedtek és ezek csinálták a kilengéseket.

A Hohenzollern-családba akar Hitler benőszülni

A nemzeti szociálisták feltételeket szabtak a kormánnyal való együttműködésre — Hírek Ausztria annektálásáról — A német trónörökös váratlanul Doornba érkezett — Statisztika a merényletekről — Tovább folytatódnak a véres események

Berlinből jelentik: A német helpolitikai válság egyre tart, sőt még külpolitikai motívumokkal is komplikálódik. A Hitler-párt és a német birodalmi kormány között izgatott és elkeseredett tárgyalások folynak, melyet Hitler részéről Góhring vezet. A főkérdés: milyen feltételek mellett hajlandóak a nemzeti szociálisták együttműködni, vagy ha ez lehetetlen, milyen feltételek mellett biztosítanak a nemzeti szociálisták a kormány zavartalan munkásságát?

A nemzeti szociálisták feltételeiket igen egyszerűen és félreérthetetlenül fogalmazták meg: A kormány zavartalan munkásságáról csakis abban az esetben lehet szó, ha a nemzeti szociálisták a kormánnyal együttműködnek. Erre azonban a párt csak akkor hajlandó, ha a birodalmi kormány eleget tesz a nemzeti szociálisták kívánságának. A nemzeti szociálisták a birodalmi kormányban négy helyet kívánnak sajátmaguknak: a kancellári tiszte, a belügyi, a munkaügyi és a gazdaságügyi miniszteri tárcákat.

Fenntartják maguknak továbbá az a jogot, hogy a kormány többi tagjainak, a kormányelnöknek és a birodalmi elnöknek a belső szóvá nélkül, ezeket az állásokat a párt a maga belátása szerint, azokkal a férfakkal töltsi be, akiket ezekre a méltóságokra hivatottnak talált.

A nemzeti szociálisták második követelése a kommunistákra vonatkozik. Ez a követelés igen rövid és egyszerű: a kommunista párt

A Lupta illetékes helyről nyert információk alapján megcáfolja, hogy a Vaida-kormány csak a felirati vita lezajlása után mond le. Figyelembevéve azonban azt, hogy holnap ünnep van, a kormány lemondása ettől függetlenül legkorábban csak hétfőre várható. Az új kormánynak hír szerint csak négy alminisztere lesz.

A kormánypárt elnöki tanácsa ma ülést tartott és azon a Kamara elnökévé Pop C. Istvánt, míg alelnökeivé Ralca, Simion, Lupescu, Manu és Pelivan képviselőket jelölték. Az elnöki tanács ma folytatta azoknak a törvényjavaslatoknak a vitáját, amelyeket az új kormánynak kell a parlament elé vinnie. Mindezeket a törvényjavaslatokat már készen kapja a kormány, úgy hogy az elhuzódó kormányválság ellenére a parlament berekesztésének időpontja nem szenved halasztást. Mironescu pénzügyminiszter ma audiencián jelent meg az uralkodó előtt, akinek aktuális kérdésekről számolt be.

Argetoianu új pártot alakít

Argetoianu volt pénzügyminiszter augusztus 15-én alakítja meg új pártját, amelybe a konverzió köré csoportosult barátait akarja tömöríteni.

Cadere Viktor, Románia varsói követe ma kihallgatáson jelent meg Vaida külügyminiszternél, kinek a lengyelországi helyzetről tett jelentést. A varsói követ kihallgatása összefüggésben van — minden valószínűség szerint — a lengyel-orosz megnemtámadási szerződéssel.

betiltandó és a kommunista képviselők mandátumai megsemmisítendőek.

A tárgyalások egyelőre eredménytelenek, a tárgyalások folynak.

Párisi jelentéseink szerint, a francia körorök egyre pesszimistikusabban itéli meg a helyzetet. A Temps úgy véli, hogy Németország sohasem állott közelebb a katasztrófa-hoz és sohasem volt tragikusabb helyzetben a diktatura és polgárháboru között. Ami a kibontakozást illeti, a lap szerint Papennek kiáltása van arra, hogy a centrummal megegyezzenek, a jobboldallal szemben azonban jóval nehezebb a helyzete. Hitler maga hajlandó volna ugyan részt venni a hatalomban még nem valami fényes feltételek mellett is, de alvezérei végső harcot kívánnak.

Fantasztikus hír Ausztria annexiójáról

A szélsőjobboldali Liberté csütörtök esti száma szenzációs feltételekben a következő berlini jelentést közli: A lap berlini tudósítója beavatott körökből arról értesül, hogy az új nacionalista kormány megalakulása után Németország proklamálja Ausztria annexióját. Dr. Seipel volt kancellár váratlan halála lényegesen megkönnyíti a terv keresztülvitelét. A német kormány az annexió után, Berlinből Bécsbe tenné át székhelyét, miután Bécsben nem kell tartani olyan nagy mértékben a kommunista és szocialista elemektől, mint Berlinben. Berlin csak a német nagyipar fővárosa lenne, míg a birodalmi hatóságok Bécsben szé-

kelnének s itt lenne a német birodalom új köz-igazgatási központja. A német kormány az amerikai példát tartja szem előtt, ahol az ország legnagyobb városa, Newyork, szintén csak ipari székhely, míg a politikai főváros Washington. A weimari alkotmányt módosítanák s a harmadik birodalmat az osztrák tartományok szövetségének mintájára, állam-szövetségnek nyilvánítanák. Annak, hogy Bécsset választanák az új birodalom székhelyének, az az előnye is meg lenne, hogy az osztrák fővárosra új korszaka köszöntene be. Ha a nyugati szövetséges hatalmak tiltakozni próbálnának, akkor a németek azt válaszolnák, hogy nem Ausztria csatlakozott Németországhoz, hanem Németország Ausztriához, amit a békeszerződés nem tilt.

A Paris Midi értesülése szerint, különben Nadolni német nagykövet szeptemberben Párisba utazik, hogy tárgyaljon illetékes körökben a német és francia fegyverkezés egyenjogúságáról.

A Daily Express, mely különös figyelemmel szokta kísérni a doorni eseményeket, amszterdami szerkesztőségének jelentése alapján azt írja, hogy Doornban az elmúlt napokban érdekes események játszódtak le. A német extrónörökök ugyanis ezelőtt három nappal meglepetésszerűen Doornba érkezett. Ez az esemény már azért is feltűnő volt, mert hír szerint az extrónörökök azok után a tárgyalások után, melyeket az elmúlt héten Hitlerrel folytatott, hír szerint az egyik csehszlovák, vagy osztrák furdóhelyre szándékozott utazni. Ezzel szemben a herceg Doornba utazott, ami különféle találgatásokra adott alkalmat.

Az eredménytelen tárgyalások

A Daily Express szerint a herceg azért változtatta meg szándékát, mert Hitlerrel folytatott tárgyalásai nem végződtek a remélt eredménnyel. Hitler állítólag olyan biztosítókat kért a hercegtől a restauráció esetére, melyeket a herceg teljesíthetetlennek talált és ezért a végleges válasz megadása előtt édesapjával, Vilmos excsászárral kívánt tanácskozni. Hitler állítólag azt követelte, hogy a nemzeti szociállisták által kidolgozott alkotmánytervezetet a restauráció esetén fogadják el teljes egészében, ez az alkotmánytervezet Hitlernek a legszeleesebbkörüli cselekvési jogot és szabadságot biztosítja és a leendő császár mintegy függő viszonyba kerül az egykori törzsörmmesterrel.

Hitler továbbá azt is követelte ezen a megbeszélésen, hogy egy házasság révén létesítendő szoros kapcsolatnak köze és a császárt ház között még a restauráció előtt kell létrejönnie.

Doornban ezek a követelések bizonyos izgalmat keltettek. Vilmos Hitler követeléseit tulságosan messzemenőeknek találta, de teljességgel teljesíthetetlennek találta azt a pontot, mely szerint a Hohenzollern-családot ugyan visszahelyezik teljes jogába, de a trónt az extrónörökök foglalja el. Vilmos a leghatározottabban kijelentette, hogy hajlandó ugyan fia számára a trónról lemondani, azonban lemondani csakis mint császár és nem pedig mint excsászár fog.

A vitából kifolyólag Doornban heves és szenvedélyes jelenetek játszódtak le, a megbeszélés eredménye eddig még ismeretlen.

A péntek éjjeli legújabb berlini jelentésünk beszámolnak arról is, hogy Bracht porosz kormánybiztos ma statisztikát adott ki a három hét alatt, július 1-től 20-ig elkövetett politikai támadásokról. A merényletek száma 322, közülük 92 esetben meghalt a megtámadott személy, 497 ember pedig súlyosan megsebesült. A kommunisták 203 ízben voltak a támadások kezdeményezői, szemben a nemzeti szociálisták 75 támadási iniciatívájával. A Lobogó Szövetség tagjai 21 esetben okoztak atrocitást. A rendőrség 23 alkalommal nem tudta megállapítani a tettesek kilétét.

Bracht porosz kormánybiztos a königsbergi véres események kivizsgálására külön biztost küldött, hogy jelentést tegyen a keletporoszországi helyzetről. A merényletek egyéb ként ma is folytatódtak. A birodalmi bank föltzeni fiókja ellen merényletet követtek el Bomba utján, azonban emberéletben nem esett kár. Az épület viszont alaposan megrongálódott.

Zaharescu tanító ur Aradmegyében használt tankönyvében meghamisította a történelmet

Fantasztikus merénylet a történelmi igazságok ellen --- Vélemények a romániai kisebbségekről --- A gyermekek lelkébe oltott gyűlölet

A temesvári tankerületi főigazgatóság hatáskörébe tartozó aradi és aradmegyei elemi iskolák egynémelyikében olyan tankönyvet használnak az iskolaköteles gyermekek, amely minden más helyre való, csak éppen a szellemi fejlődés küszöbére lépő ártatlan gyermek kezébe nem. Most, hogy az új iskolai tanév megnyitása egyre közeledik, több aradmegyei elemi iskola magyar növendékének szülője megdöbbenéssel kellett tudomásul vegye, hogy a köteles elemi iskolai tankönyvek listáján ott szerepel Zaharescu Petru román pedagógus szellemi szörnyszüleménye is: egy ugynevezett „tankönyv” Románia földrajzáról, amely pontosan három évvel ezelőtt hagyta el a türelmes nyomdavidálat először és — azóta sem — rendelte el a közoktatásiügyi miniszterium ennek a lélekmérgező és hazug pedagógiai merényletnek a kitiltását az elemi iskolák falai közül.

Az olvasó, aki bizonyára nem szakíthat mindig annyi időt magának, hogy tüzetesen megvizsgálja, mit is fog hát tulajdonképpen megtanulni az elemiiskolába lépő gyermeke, megállapíthatja maga is az alább következő idézetekből — melyeket öletszerűen ragadunk ki Zaharescu tanító ur elmeszüleményéből — hogy ezt a „tankönyvet” bűn a fiatal gyermek kezébe adni, mert már létezése is arcátlan merénylet az igazság s az ország magyar kisebbségi népének megbecsülése ellen.

A tanító ur a magyarokról

Kétségtelen, hogy Zaharescu tanító tendenciózus, előre megfontolt szándéku bünt követett el, amidőn földrajzi tankönyvének megírásához kezdett. Ennek bizonyosságául hadd álljanak itt már a könyv elejéről az alábbi sorai:

„A magyarok, miként a bolgárok, a tatár-
flnn néptajhoz tartoznak és amikor Európába
jöttek, az Alföldön telepedtek le, mert ez a
hely igen hasonlított az őzsiál pusztához, a
honnan kivándoroltak. Kezdetben ijesztő kül-
sejűek voltak. Alacsony termetűek, görbe lá-
búak, apró és mélyen fekvő szemekkel, szá-
káltalanok és kegyetlenek voltak”.

Meglepő élénk színezéssel írja le Zaharescu Petru a magyarokat. Mintha bizony személyesen látta volna őket.

„A civilizáció eleméit, éppen úgy, mint
a szlávok, a Dáciában lakó románoktól kap-
ták. Ma a germánokkal, románokkal, szer-
bekkel és horvátokkal való keveredés foly-
tán már büszkébb termetűk és külsejűk van.
Házakban laknak, nem pedig lovakon és sár-
rakban. Dicsőségvágyóak és nem tudják el-
felejtetni Erdélyt, amelyet önkényes módon
ezer évnél tovább a hatalmukban tartottak”.

Zaharescu Petru új megállapítá- sai a magyarokról

Világhírű tudósok megállapították, hogy a magyarok az új hazába magukkal hozták régi, fejlett kulturájukat, amelyet a nyugati civilizáció és a kereszténység lényegesen átalakított, teljesebbé tett. De azt már egyenesen Zaharescu Petru derítette ki, hogy a magyarok lovakon laktak. Ugyan hogy képzelet ezt? Ezer év előtt a magyarok, akik századokon keresztül vándoroltak, nem is lakhattak volna házakban. De nem volt akkor lakóháza más nemzeteknek sem, így a dákoknak sem. Arról, hogy a magyarok ezer éven át milyen jogon uralták Erdélyt, nem érdemes Zaharescuval vitázni. Román történetírók cáfolnak rá, akik azt mondják, hogy az itt megmaradt gyérszámú légionista maradékokhoz évszázadokon keresztül szivárogtak át a románok Munténiából és Olte-

niából. Részben a magyarok hívására jöttek, részben pedig a bessenyők és törökök által üldözötve. És ki építette Erdélyben az első román iskolát? Magyar földbírtokos. Ki adta ki Brassóban az első román nyelvű bibliát? Erdélyi magyar fejedelem.

Amíg a fentiekben Zaharescu Petru egyedül a magyarokat döröngölte, a következőkben nem feledkezik meg a többi kisebbségekről sem. Azt mondja:

„Az összes, minket környező népek azon hordák maradványai, amelyek Európába törttek jóval azután, hogy Dáciát a rómaiak elfoglalták és civilizációjuk későbbi keletű, mint a mlenk. Mindazonáltal annak ellenére, hogy ezen népek alattunk állanak eredet tekintetében, műveltségben pedig velünk egy fokon, vagy alacsonyabban és annak ellenére, hogy különböző körülmények között segítettük őket, mégis ellenséges érzülettel viseltetnek velünk szemben”.

Gyűlölni tanítják a gyermekeket

Amint olvasóink megállapíthatják idézteinkből, Zaharescu tanító ur vagy nem ismeri a történelmet, vagy nem is akarja megismerni s ezért a saját céljainak megfelelő „tudomány” tölti meg a kisgyermekek lelkét. Műve annyira alatta áll a tényeknek, hogy vitatkozunk vele igazán nem érdemes. Ám nem lehet közömbös az a tény egy becsületes szándéku kormányzat előtt sem, hogy Zaharescu tanító ur elmeműve még ma is használatban van az aradmegyei iskolákban, használatban van Temes megyében is, egyszóval mindazonokban az iskolákban, ahová a temesvári tankerületi főigazgatóság hatásköre kiterjed. Ajánljuk ezt az elemiiskolai tankönyvet Maniu Gyula figyelmébe, aki olyan szép szavakat tudott találni a romániai kisebbségek számára csak a közelmúlt napokban. Ajánljuk figyelmébe, olvassa el s aztán intézkedjék. Ameddig azonban ezt és az ehhez hasonló tankönyveket az elemi iskolás gyermekeink kezébe adják, hiába épít itt akárki egy jobb jövődőt a becsületes közös munka és békeség érdekében: maguk az iskolák oltják be a gyermekek lelkébe az egymás iránti megvetés és gyűlölet fertőző bacillusait.

Elhunyt Jakab Dezső magyar építőművész

A marosvásárhelyi városháza és számos egyéb középület alkotója volt.

Budapestről jelentik: A magyar építőművészet kimagasló egyéniségét gyászolja. Jakab Dezső — építész 68 esztendő korában ma délben elhunyt. A magyaros irányt reprezentálta a műépítészetben, különösen a székely stílust favorizálta és ebben a tónusban Erdély több városában hatalmas középületeket tervezett, amelyek díszei a városoknak. Így ő tervezte a Marosvásárhelyi városházát, a pozsonyi, szentesi, nagyváradai vigadókat, a szabadkai városházát és zsinagógát, a dévai színházat. Márkus Gézával együtt az ő terve alapján épült a Városi Színház Budapestben, továbbá a Park-színház és a nemrég felépült merész építkezésű Országos testnevelési intézet felhőkarcolója. Egy év előtt vesebajjal Bécsben megoperálták, felgyógyulása után szemén hályogot kapott, ekkor is műtétet végeztek rajta, amely sikerrel járt. A közelmúltban vesébaja ismét kiújult, urémia lépett fel, ma reggel agonizálni kezdett és délben a János-kórházban elhunyt. Temetése vasárnap lesz a farkasréti temetőben.

Vadászkürt kabaréban Szenzációs új műsor! Trupa „Juli” 8 személyes énekes táncrevü, szólók és csoportszámok. Lamert-Várad jazz.

Az orkán borzalmas pusztításai az aradhegyaljai községekben

Átlagosan a szőlők egyharmad részét tette tönkre az itéletidő --- Muszkán levitte a torony tetejét a vihar --- Tűz és villámcsapás Világoson --- Akik megsebesültek --- Nyilatkoznak a községi jegyzők ---

Az Aradi Közlöny tudósítójának helyszíni riportja

Sírás és jajgatás zug végig a Hegyalján... a falvak olyanok, mint a csataterek és a kétségbeesett gazdák könnyekkel szemükben nézik a szörnyű pusztulást. Az utakon végig ki-döntött gyümölcsfák, lesodort háztetők, ablaküvegek hevernek, fent pedig keresztül-kasul fekszenek az összetört szőlőtőkék. Darabokra zuzott cseréptörmelék piroslanak az uccákon... milliós károkat okozott a tegnapi itéletidő. Egy hosszú esztendei szorgalmas munkának eredményét pusztította el egyetlen keserves óra...

Gyorok. Gulácsy Márton gyoroki jegyzővel beszélgetünk.

Mogyorónagyságu jég Gyorokon

— Nagy szerencsétlenség ez, — mondja sóhajtván — különösen most, amikor a gazdák és szőlőbirtokosok helyzete amúgy is válságos. Éjszaka tizenegy óra tájban jött a vihar, amely körülbelül negyedórás jégesőt hozott. Váltakozó nagyságban zuhogott alá a jég, volt galambtojás nagyságu, mogyoró nagyságu, sőt kisebb is. A kárt pontosan még nem tudjuk, de

átlagosan a szőlők egyharmadrészét tette tönkre az itéletidő.

Nagyon sok gyümölcsfát csavart ki a szél és még szerencse, hogy emberéletben nem tett kárt. Mi még mindig jobban jártunk a szerencsétlenség dacára, mint a muszkaiak és világosiak.

A községben végig nagy a panasz. Az egyharmadrész kár csak átlagos számítás, de vannak szőlők, amelyeket teljes egészükben tönkretett a jégverés. Szomorú processzió vonult fel ma reggel a szőlőkbe, mindenki busan számítgatta, hogy a rettenetes éjszaka mennyi kárt okozott.

Musca. Itt még nagyobb pusztítást vitt véghez a vihar, mint Gyorokon. Este fél hat órakor kezdődött a borzalmas szél, amely egy órán át tartott. Pár perccel a vihar kezdete után

hatalmas dübörgéssel zuhant alá a templom teteje,

amelyet a szél lesodort. Ugyanerre a sorsra jutott az iskola és másik tíz ház. Az uccák telve vannak tetőcserepekkel és összetört ablaküvegekkel.

— Azt hittük, hogy elérkezett a végítélet napja — mondják az emberek.

Milliók károk

— Éjszakai sötétség borította az egész környéket és a szélvihar földből kicsavart fákat dobált széllel az uton. Már azt hitte az ember, hogy a házakat dönti fel. Rettenetes óra volt, annyi tény és még rettenetesebb volt, amikor láttuk a nagy pusztítást. A szőlőknek több, mint harmadrésze tönkrement, a gazdák milliós károkat szenvedtek.

Az egész községben tapasztalhatjuk, hogy az, amit az emberek mondanak, a való tényállás. Musca nagyon siralmas képet nyújt, a tegnapi virágaborult kis hegyaljai község olyan benyomást tesz, mintha bombázás alatt állt volna. Az Isten keze súlyosan ránehezedt a Hegyaljára.

Világos. Talán itt érte el legnagyobb erejét a vihar. Jég nem volt, de sűrű villámcsapások közepette valóságos felhőszakadás hullott a kis községre. Világoson már emberáldozatot is követelt az itéletidő. Popa György jegyző meséli el a keserves délután eseményeit.

— Körülbelül háromnegyed hat órakor kezdődött a vihar. Olyan szélvész pusztított, amilyenre még nem volt példa. A község hosszában végig, kétszáz méteres sávon át vonult a zivatar, amely ötven ház tetejét lesodorta, míg másik százötven házról leszedte a tetőcserepeket és végigszórta az uton. Több sebesülés is történt. Egy lezuhant gerenda Zomonyi Péter cipész fején és arcán sebesítette meg, míg a lezuháló cserepek Cracunas Angelen ejtettek meglehetősen súlyos sérüléseket. Nagy Györgynét a szélvihar, háza udvarán a földhöz csapta és ugyanakkor rádobott több tetőcserepet, amelyek súlyosan megsebesítették. Hozzá tartozói vitték be lakásába. A sebesültek mind orvosi kezelés alatt állnak.

— Az egyik helyen a községben a szél elszakította a villanyvezetékét — folytatja a szomorú délután vázolását a jegyző — és a vezeték ráesett egy lóra. A szerencsétlen állat nyomban kimúlt. Sűrű villámcsapások is rémitgették a lakosságot.

Az egyik villám belecsapott Laza Péter gazdálkodó istállójába, amely kigyulladt.

A világosi önkéntes tűzoltók nyomban kiv-

Bünyvádi feljelentés a Csálai Szőlőtelep vezetősege ellen

Egy millió lejt követelnek elmaradt fizetésük fejében a tisztviselők --- Hónapok óta nem kapnak fizetést --- A megváltozott ügyrend következményei ---

Az aradi törvényszékhez ma keresetet adott be Kalló György aradi ügyvéd, az aradi Csálai Szőlőtelep tisztviselői nevében. A polgári keresetnek külön érdekességet ad az, hogy azzal egyidejűleg bünyvádi feljelentés is érkezett be a szőlőtelep igazgatósága ellen és úgy a feljelentés, mint a kereset rendkívül érdekes adatokat tartalmaz a Csálai Szőlőtelep ügyvitelére.

Néhány hónappal ezelőtt helyezték el Aradról Economu Virgil szőlőtelepi igazgatót, akinek helyébe a minisztérium ideiglenesen delegált ügyvezető-igazgatót. Economu távo-zása után minden átmenet nélkül megváltozott az ügykezelés rendes menete, a tisztviselők nem kapták meg fizetéseiket és a minisztérium által a szőlőtelep részére kiutalt összegeket sem folyósították azzal a rendeltetéssel, mellyel azokat a minisztérium kiutalta. A tisztviselők hónapokon keresztül várták, hogy fordulat áll be és a csálai szőlőtelep ismét az a mintaintézmény lesz, ami azelőtt volt. Midőn azonban látták, hogy reményeik nem válnak valóra, bünyvádi feljelentést adtak be és ugyanakkor megbízták Kalló György aradi ügyvédet, közel egymillió lej erejéig indítson ke-

Ügynököt keres angol szövetgyár

Angliából közvetlenül előkelő fogyasztónak gyári árban utánvét mellett adhat el már 1 ruhára való rendkívül szép finom szövetet. Ajánlatok helybéli referenciák és utolsó évi működés megjelölésével kérjük a lap főküldőjébe „Jutalék” jellegre azonnal leadni, mert igazgatónk a tárgyalás lefolytatására ideérkezett. 2574

nultak és a nagy viharban teljesítették kötelességüket. Önfeláldozó munkájuknak lehet köszönni, hogy a tüzet sikerült lokalizálni. A kár hatalmas. Azt hiszem, nem nagyítok, ha azt mondom, hogy a tegnapi zivatar körülbelül egymillió lej kárt okozott a községben. Ez annál is valószínűbb szám, miután a szőlőkben is tetemes kárt szenvedtek.

Vége a gyümölcsstermesnek is

Ez a helyzetkép három hegyaljai községből. De nemcsak ezeket sújtotta a rettenetes idő, mert a vihar végigpusztított Galsán, ahol éppel olyan nagy károkat idézett elő, mint Musca községben. De Magyarádon és Kuviban is jelentékeny kárt okozott. A felsorolt hat hegyaljai községben átlagosan harmincöt százalékos a pusztulás, míg a gyümölcsösöknél még szomorúbb a helyzet. A gyümölcsfák jelentékeny része áldozatul esett a szélviharnak és a megmaradtaknál is a gyümölcsöt tönkretette. A károk bejelentése még nem történt meg, de szakértők szerint többmillió lejt rug a Hegyalján okozott kár.

Jó közepes termésre volt kilátásuk a szőlősgazdáknak, akik egy éven át dolgoztak szorgalmasan és fektettek be jelentős összegeket a megmunkálásnál. Az eredmény kárpótolta volna őket a munkáért és pénzáldozatokért, azonban a sors mást akart. Egy óra eseményei magukkal hozták a pusztulást és megváltoztatták a kedvező helyzetet. És a keserves óra eredményeképpen az idén szomorú szüret lesz a Hegyalján...

resetet Gh. Papini földművelésügyi vezérigazgató ellen, mint aki vezetője az összes romániai állami szőlőtelepeknek. A keresetben arra kérték a törvényszéket, hogy kötelezze a földművelésügyi minisztérium illetékes ügyosztályát, hogy az elmaradt fizetéseiket záros határidőn belül kadják meg, mert vannak tisztviselők, akiknek 41, sőt 49.000 lej követelésük van elmaradt fizetéseik címén.

A bünyvádi feljelentésben az ügyészség elrendelte a vizsgálat bevezetését, a polgári keresetben pedig augusztus 20-ra tüzött ki tárgyalást az aradi törvényszék.

CORSO-MOZGO mai műsora!

Nyitott tető! — Mesterséges hűtés! — kellemes, hűvös terem.

S. 44 nem ad választ! Jack Holt, Ralph Graves. Izgalmas, érdekesítő megmentése egy omló amerikai tenzeralattjárónak. Két kedélyes tengerésziszt és egy nő története.

MA D. U. 3 órakor!

PARAMOUNT PARADÉ!

Szines revüoperett!

M. Chewallier, Garry Cooper, Clara Bow stb. JEGY LEJ 8.—

Vasárnap d. e. 11 1/2 órakor MATINÉ.

OPERABÁL! Mesés filmoperett!

Liane Haid, Iván Petrovich, Georg Alexander,

Szines csodafutók, lengyel Nurmi és egymillió dolláros haszon az Olimpiászon

— Két nagy kiábrándulás — Tolan szerencséje —
Humoros jelenetek

Los-Angelesből jelent az Aradi Közlöny tudósítója: Mára már teljes erővel megindult az „olimpiai üzem” nemcsak a nagy stadionban, hanem az Auditorium termelben is dolgoznak az atléták és már elérkeztünk a 110 méteres gátfutáshoz és a 200 méteres síkfutáshoz is. A közönség erre persze mind sűrűbb rajokban tódul Los-Angeles felé, úgy hogy a rendezőség szinte sokalja már a fellendülést. Egy hónappal ezelőtt még azon tanakodtak, megrendezték-e egyáltalában az olimpiászt, most pedig a legújabb kimutatás szerint 1,300.000 jegyet adtak el a különböző olimpiai versenyekre s a bevétel már elérte az 5 millió dollárt. Ez annyit jelent, hogy egészen tisztességes üzleti haszon is marad az Olimpiász lezárása után. Az amerikaiaknak tehát sikerült megismételni a hollandusok eredményét, nem fizettek rá az Olimpiászra, mint előttük az összes rendező nemzetek. A hollandoknak teljesen ingyen maradt meg a nagy stadion. Los-Angelesben pedig az eddigi eredmények alapján kerekén egymillió dollár tisztahaszonra számíthatnak, ami a mai pénzszegény világban még Kaliforniában is jelentékeny összeg.

A pénzügyi eredmény mellett azonban nem valami nagy az USA sportbeli sikere. Ugy indultak neki az Olimpiász atlétikai versenyeknek, hogy letarolnak mindent és Lawson Roberison, az USA hivatalos főtréneré még egy nappal ezelőtt is arról nyilatkozott, hogy a 100, 200, 400 méteres sík, a 110 méteres és 400 méteres gátfutásokat, a stafétákat, magas- és távolugrásokat stb. nem lehet elveszteni az USA versenyzőinek. De jött a kiábrándulás:

a kanadai győzelem a magasugrásban, meg az ír győzelem a 400-as gáton.

A magasugró-bajnokság elvesztése valóságos csapás Amerika részére, mert amióta a modern Olimpiász áll, még nem történt meg, hogy más nyert volna magasugrást, mint az Egyesült-Államok. Az nem vigasz számukra, hogy hasonló sors jutott osztályrészül a finneknek, a kik az olimpiai programon 1912. óta szereplő 10.000 méteres futást sajátították ki mindig, míg most a „lengyel Nurmi” elvitte az orruk elől a bajnokságot. Még kevésbé vigasz a yenkiknek, hogy a 100 méteres bajnokság Páris és Amsterdam után visszakerült az Egyesült-Államokba, mert a győztes — színes ember, már pedig a színes még akkor sem tudja teljes szívvel a magukénak vallani, ha a csillagos lobogót viszi is diadalra. Éppen ezért fogadták nagyon vegyes érzelmekkel Tolan győzelmét. Jellemző az amerikaiak színes írtózatára az egyik athlétikai főfunkcionárius kijelentése:

A bécsi rendőrség

letartóztatott két textilgyári igazgatót

Bécsből jelentik: Szenzációs letartóztatást eszközölt a bécsi rendőrség, amely két ismert, tekintélyes textilgyári igazgatót vett őrizetbe hitelezési csalás címén. A két letartóztatott igazgató Martens József és Lusztig Dezső, a „Molo A. G.” textilgyár élén állott. Ez a gyár a Creditanstalt bukása nyomán ment tönkre és a két igazgató ellen most azt a vádat emelték, hogy a vállalat likvidálásánál bűnös manipulációkat követtek el. A rendőrség lefoglalta az üzleti könyveket és lepecsételte a részvénytársaság irodáját. A letartóztatások hatalmas feltűnést keltettek osztrák közgazdasági körökben.

— Tolannak az volt a szerencséje, hogy Metcalfe szintén színes ember, különben nem ő volna a bajnok.

Ézt úgy értelmezte, hogy ha történetesen Simpson érkezett volna a célba annyira Tolannal együtt, mint most Metcalfe, akkor nem haboztak volna egy pillanatig sem, hogy Simpson jelentsék ki győztesnek. Arról persze már nem nyilatkozott a derék amerikai, hogy ha véletlenül a német Jonath lett volna ott Tolan nyomán a célban, akkor is érvényesült volna-e a nagy színes ellenszenv?

A „lengyel Nurmi” vagyis Kosuczinsky annyira Nurmi-utánozó, hogy még az órát is kezében tartja futás közben, mint annakidején maga Nurmi, s minden körben megnézi az időt, megfelel-e az előírásnak. Most kíváncsian várják az 5000 méteres versenyt, amikor újra összehajlik a nagy finnekkel. Nurmi ugyanis Amszterdamban, amikor már nagyon komolyra ment a dolog, a finisben elhajtotta az órát és futott, ahogy csak tudott. Vajjon eldobja-e Kusoczinsky is az óráját az 5000 méteres finisben, ez most az egyik főtéma az újságírópáholyban. Kusoczinsky maga nem nyilatkozik, ebben is utánozza Nurmit. A Nurmi-imitáció eddig teljesen jól sikerült, már csak a világrekord hiányzik hozzá.

Egyébként a hőség őrüsi, 91 fok Fahrenheit (38,5 Celsius). Mindenki irigyelte az akadályfutókat, mert a vizesárok-akadálynál valamennyien csuromvizesek lettek és úgy futottak tovább. Ez a versenyszám különben bővelkedett humoros jelenetekben, különösen a vizesároknál, amikor tömegesen hasaltak bele a félméteres vízzel telt árokba.

A volt aradi pénzügyigazgató örököseinek érdekes pere a pénzügyminiszterium ellen

A kisjenői adóhivatali visszaélés következményei — Amikor a fokozatos felelősség elve érvényesül — A bíróság döntése

Érdekes előzményű ügy került tárgyalásra az aradi törvényszék Constantinescu-Nicula-tanácsa előtt. A keresetet Margineantiu Titus, néhai aradi pénzügyigazgató örökösei indították a pénzügyminiszterium ellen és abban kérték a törvényszéket, rendelje el az arad pénzügyigazgatóság által az örökségüket képező ingatlanra történt bekebelezés törlesztését.

Az impérium átvétele utáni években az adóhivatalok közvetlen ellenőrzésére még nem volt megalakítva az ellenőrzési szolgálat s ezért az adóhivatalok rovincsolását a pénzügyigazgató, vagy annak helyettese látta el. A kisjenői adóhivatalnál, amelynek élén Molnár perceptor állott, Margineantiu Titus pénzügyigazgató tartott rovincsolást. Az adókönyvek, valamint az adóhivatal által kiállított nyugták átvizsgálása alkalmával megállapítást nyert, hogy az adóhivatalnál mintegy 88.000 lejes hiány mutatkozik. A hatalmas összegről a perceptor nem tudott semmiféle elszámolást adni s ezért a pénzügyigazgató jegyzőkönyvet vett föl a megállapításról és azt a pénzügyminiszteriumhoz terjesztette föl. Megindult a hivatalos vizsgálat, amelynek folyamán megállapítást nyert, hogy Molnár perceptornak nincs vagyona, az elsikkasztott összeg lefedezésére s ezért a pénzügyminiszterium meglepő döntést hozott.

Elrendelte ugyanis, hogy a fokozott felelősség elvének szem előtt tartásával a kisjenői adóhivatalnál mutatkozó hiányt Margineantiu Titus

FILM KÖZLÖNY

A titokzatos asszony:
X. 27.

Repriz-premier a Select-moziban

Marlene Dietrich, a diadalmas asszony, ugyszólván egyik napról a másikra vonult be nemcsak a filmvilág legelőkelőbbjei közé, hanem az Amerikából felénk áramló nőkulturushullámtarajára. Emlékszünk rá még a néma filmek korából, amikor közönséges uccai angyalokat, éjjeli árnyakat játszott egy-egy nagyvárosi erkölcs-dramában... Senkinek sem tűnt fel akkor egyéni játékmódora, Greta Garbonak kellett előbb jönni, hogy megnyissa az utat a mai idők nőtipusának: Marlene Dietrichnek...

Azóta évek multak el, a hangosfilm átvette az uralmat a filmvilágban és Marlene Dietrich egy külön filmirodalmat csinált. Az angyalarccal járkáló démonok után, megalkotta ennek a típusnak pandanját, a titokzatos multu, romlott arcvonásokkal megbélyegzett, de becsületes szívű, hősi és bátor asszonyt... Első hangosfilmjében, a „Marocco”-ban, átütő sikert aratott. Felejthetetlen a „Kék angyal” címszerepében bemutatott alakítása is, ebben Emil Jannings ragyogó játékát is háttérbe szorította az új csillag feltörő, friss játékmódora. A legtesthezállobb szerepe azért mégis csak az „X. 27” marad, amelyben maradtalanul, százszázalékosan önmagát nyújtja Marlene Dietrich, a titokzatos kémnő szerepében.

A közönség részéről több ízben megnyilvánult általános óhajnak tett eleget a városi mozik igazgatósága, amidőn a „Titokzatos X. 27” című, annak idején hatalmas sikert aratott Dietrich-filmet reprizre hozta le. Mata Hari regényes története és megkapó tragédiája, rendkívül hatásos beállításban került filmre és Marlene Dietrich ragyogó alakításán kívül, a népszerű Victor MacLanglen férfias, markáns játékmódora ad értéket a filmnek, nemkülönben Joseph von Sternberg mesterrendező márkás neve, aki művészi montázsokkal, izgalmas cselekményvezetéssel áll a film sikerének szolgálatában.

pénzügyigazgatónak és Gh. Sofrocescu pénzügyigazgatóhelyettesnek kell megfizetni. Megindult az eljárás, a pénzügyigazgató, valamint helyettese megfelelően tájékoztatta az érthetetlen döntést és hivatkozta arra, hogy a pénzügyigazgató volt az, aki a hiányt felfedezte, tehát különös a miniszterium álláspontja, amely szerint éppen a sikkasztás felfedezőit kötelezi a hiány megtérítésére.

Az államszámviteli törvény alapján azonban az aradi pénzügyigazgatóság az időközben elhunyt Margineantiu Titus pénzügyigazgató ingatlanára vezette elő 44.000 lejes követelését. A telek, amely a Marosparton van, meg lett tehát telekkönyvileg terhelve, bár az időközben az elhunyt pénzügyigazgató örököseire lett átírva. Az örökösök a törlesztés iránt beadott keresetben hivatkoztak arra, hogy a pénzügyigazgatóság eljárása szabálytalan volt, mert minden értesítés nélkül történt meg a telek megterhelése, különben is az örökösök anyagilag már nem lehetnek felelősek.

A törvényszék a tárgyaláson nem hozott végleges döntést és csupán azt az elvi álláspontot szögezte le, hogy a keresetnek annyiban adhat helyt, hogy a bekebelezés törlesztését elrendeli. Ezzel szemben az államszámviteli törvény intézkedésének figyelembe vételével helyt kell, hogy adjon a miniszterium igényjogosultságának, ezért hozzájárul a 44.000 lei telekkönyvi előjegyzéséhez. Az erre vonatkozó döntést augusztus 27-én hirdeti ki a törvényszék.

Magyar népiünnepély a Váraléban augusztus 14-én

nap van a ROMÁN ÁLLAMI SORSJÁTÉKNAK 5-ik osztályának
még és A 37 napig tartó huzás alatt (Augusztus 10–Szeptember 16.)
meg- **Lei: 195,870.000** nyeremények lesz-
kezdődik A nyilvános huzások Bukarestben a Fundatia Universitara Regele Carol I.
Piata Palatului Regal-ban lesznek megtartva.

A pécskai csendőrmester brutális támadása a község legtekintélyesebb iparosa ellen

A különös nyomozás -- Inzultálta az asztalosmestert, mert azt mondotta, hogy magyar nemzetiségű román állampolgár -- Bünvádi feljelentés a csendőrpáncsnokságon és az ügyészségen a magáról megfélemedkezett őrmester ellen

Csendőri visszaélésekről majdnem naponta olvashatunk. Bár — hála a szigorú rendszabályoknak — sikerült ezeket az atrocitásokat kiküszöbölni, még mindig vannak egyes esetek, amikor egy-egy csendőrtiszt megfélemedkezik kötelességéről és hivatalos hatalmát arra használja fel, hogy ártatlan polgárokat brutalizáljon. Aradmegyében — szerencsére — ritkán fordul elő hasonló eset, az itteni hatóságok szigora és erélyessége folytán, azonban éppen ezért kérelhetetlenül kell eljárni minden felbukkanó kísérletnél a bűnösök ellen. Az aradi csendőrpáncsnokság előtt most egy újabb eset jegyzőkönyve fekszik és a multak tapasztalatai után biztosra vehetjük, hogy a megtorlás ezuttal sem marad el.

Az aradmegyei Pécska községben történt az eset, amely a község magyar lakosságát izgalomban tartja. Augusztus elsején, az ugynevezett vörös napon ismeretlen tettesek egy vörös lobogót tettek az egyik oszlopra. A csendőrség erélyes nyomozást folytatott a tett elkövetőinek kézrekerítésére, ami rendjén is van. Az izgatókkal szemben szigorúan kell eljárni. De a nyomozás azután olyan irányba terelődött és olyan esetnek volt okozója, amit nem helyeselhet senkiesem. A vizsgálat folyamán ugyanis a csendőrmester ellátogatott Pécska egyik legtekintélyesebb iparosához, Ordódy István asztaloshoz, aki egyike a község legnagyobb adófizetőinek és köztudomásúlag gazdag ember. Az őrmester felkérte Ordódyt, diktálja be segédeknek nevét és mutassa meg munkakönyvüket. Az asztalos eleget tett a felszólításnak, majd megkérdezte, miért van erre szükség?

— Majd meglátja — hangzott fenyegetően a jóslat.

A csendőrmester nyomban magával akarta vinni Ordódyt a csendőrségre, azonban az iparos kérésére elállott ettől és megengedte, hogy este jelentkezzen kihallgatás végett. Így is történt.

„Tapintatos” kihallgatás

Ordódy István este jelentkezett a csendőrségen, ahol az őrmester megkezdte a kihallgatást. Miután az iparos tudta, hogy az őrmester nem tud magyarul, ő pedig nem bírja az állam nyelvét, magával vitte Brezan János pécskai lakost tolmácsként. Ez nyomban feltűnt az őrmesternek, aki felelősségre vonta Ordódyt, miért hozta magával társát? Amikor Brezan felvilágosította, hogy tolmácsként jött, rászólt:

— Maga menjen csak haza, tudok én magyarul is.

A tolmács eltávozott és Ordódy négy szemközt maradt az őrmesterrel, aki bejelentése dacára románul kezdte meg a kihallgatást.

— Kicsoda maga?

— Ordódy István asztalos.

— És kicsoda?

— Román állampolgárságu magyar...

A kihallgatást hatalmas csattanás szakította meg. Az őrmester nekirontott az aszta-

losnak és arculütötte, majd még három ütést mért le, amit azonban Ordódy karjával védett ki. A magáról megfélemedkezett őrmester ezután dühösen behívta a szobába az egyik csendőrt:

— Képzeld el, mit mondott ez az ember. Azt mondta, hogy román állampolgárságu magyar... — ujságotta el a csendőrnek.

A csendőr, akit az egész község konciliáns embernek ismer, meglepetten nézett felette-sére.

— Őrmester ur, igaza van neki. Tényleg magyar, román állampolgársággal.

Rövid vita után Ordódyt elengedték a csendőrségről. Az asztalos nyomban felkereste dr. Ziniviliu Emil hatósági orvost, majd dr. Friedmann József és dr. Gyulay Pál orvosokhoz ment, akik megvizsgálták és látéletet állítottak ki sérüléséről. A községben gyorsan hirt terjedt annak, mi történt a csendőrségen és a lakosság, különösen a magyarság, felháborodva kommentálta az őrmester különös eljárását.

Halálra ítélte, de kegyelemre ajánlotta a statáriális bíróság a kecskeméti baracktolvajokat

A bíróság megállapította illetékességét — Az emberölés büntetést bizonyítottak láttak és mindkét gyilkost kötélt általi halálra ítélték

Kecskemétről jelentik: A kecskeméti baracktolvajok statáriális ügyének mai folytatásos tárgyalása iránt általános érdeklődés nyilvánult meg, hiszen ekkor dőlt el, hogy illetékesnek mondja-e ki magát a rögtönítélő bíróság az ítélethozatalban, sőt az is, hogy bűnösnek mondja-e ki szándékos emberölés büntetében a két tettest. Tíz óra után nyitotta meg a tárgyalást Páthy elnök és azonnal maga elé szólította a két vádlottat.

— Kivánnak-e még valamit védelmükre felhozni — szólott hozzájuk.

— Kérem, én nem akartam embert ölni, — szölt Szedlacsek — Lőrinc pedig teljesen részeg volt.

Az idős Lőrinc egyetlen szóval válaszolt:

— Nem.

A bíróság ezután ítélethozatalra vonult vissza és feszült figyelem közepette hirdette ki határozatát, amely szerint

illetékességét az ügy letárgyalására megállapította és a szándékos emberölés büntetést bebizonyítottak látva, mindkét vádlottat kötélt általi halállal bünteti.

A vádlottak megroggyant térdrel hallgatták halálos ítéletüket, hozzátartozóik pedig szörnyű jajveszékeltésben törtek ki. A bíróság az ítélet felolvasásának további részében az elszenvedett anyagi kár megtérítésére utasította a vádlottakat. Az inodkok szerint Lőrinc öt, Szedlacsek pedig 3 lövést adott le Schachterre és Zsereyre, a meggyilkolt gazda életveszélyes

Főbizományos: GOLDSCHMIDT-BANK, Arad

Ma délelőtt Ordódy István Aradra jött, ahol először a csendőrpáncsnokságnál jelentkezett, bemutatta a látéletet és elmondotta a történetet. A páncsnokságon rendkívül előzékenyen fogadták az iparost és felháborodással vették tudomásul a csendőri visszaélést, a melyről jegyzőkönyvet vettek fel és megígérték, hogy szigorú vizsgálatot indítanak az ügyben. Ezután az asztalos a királyi ügyészségre ment, ahol *bünvádi feljelentést adott be az őrmester ellen hivatalos hatalommal való visszaélés és könnyű testi sértés címén.* Így tehát a fegyelmi vizsgálaton kívül megindul a bünygyi eljárás is a magáról megfélemedkezett őrmester ellen.

Pécska egyik legnagyobb adófizetője az inzultált asztalosmester

A Pécskán történt eset annál is felháborítóbb, miután az egész község tudja, hogy Ordódy egyike a legmódosabb pécskaiaknak, a kinek soha semmi köze a kommunistákhoz nem volt. Műhelyében nyolc segéddel dolgozik, ezenkívül tíz külső munkást foglalkoztat és egyike a legpontosabb, legnagyobb adófizetőnek. A község lakossága érdeklődéssel várja a brutális csendőrmester ellen lefolytatandó vizsgálatot, miután mégsem lehet megverni egy adófizető polgárt csak azért, mert bevallja azt, hogy magyar nemzetiségű román állampolgár.

állapotban fekvő vőjelöltjére. A bíróság nem fogadta el az ittassággal való védekezést, valamint azt sem, hogy vizsziintesen löttek guggoló helyzetben, nem pedig embermagasságban.

Az elnök ezután megkérdezte, hogy kívánnak-e kegyelemért folyamodni? Szedlacsek halk hangon mondotta a következőket:

— Itéljenek börtönre, de legyenek tekintettel a családomra.

Lőrinc ismét egy szóval válaszolt:

— Igen... és hangja zokogásba fullt.

A bíróság ezután újból visszavonult, *kegyelmi tanácsá alakult át*, pár perc multán azonban azt enuncialta az elnök, hogy a döntést csak később hirdeti ki. Később az elnök közölte a védőkkel, hogy *a kegyelmi tanács kegyelemre való felterjesztésre érdemesnek találta mindkét vádlottat* és az akták már el is indultak Horthy Miklós kormányzóhoz, aki néhány nap multán dönt fölöttük. Élénken kommentálják a statáriális tárgyalással kapcsolatosan azt a körülményt, hogy Kovács János hóhér a rögtönítélő tárgyalások szokásaitól eltérőleg, *nem jelent meg Kecskeméten*, mert az elnök nem rendelte oda. Kovács János ítéletvégrehajtó a budapesti törvényszék épületében, állandó szolgálatban várta az értesítést. Kovács János távollétét azzal magyarázzák, hogy *a bíróság már előre tudta odantartásának szükségtelenségét és az elítéltek kegyelemre ajánlását.*

HIREK

Mindenki színházba jár...

Megoldódott a színházi vátság problémája. Nem lesz többé üresen tátongó nézőtér, színházgatói hajtépés és a gázi elmaradása. Zsúftolt nézőterek előtt fognak játszani művészeink és annak, aki a színházba akar jutni, már kora reggel sorba kell állnia, hogy harmadnapra egy szerény jegyet kaphasson. Teherautók fognak állani a színházak épülete előtt, hogy a kasszában összegyűlt pénzt elszállíthassák. Tejjel-mézszel folyó Kánaán lesz minden színház...

A megváltó eszme Londontól indult ki. És hamarosan meghódítja az egész földgömböt. Fokföldtől—Kamszatkáig és Newyorktól—Aradig. A londoni Leicester-Squara Színház igazgatója zsemliális ötletet valósított meg. Miután sok ember kérdezi magától esténként, színházba menj-e, vagy pedig a két shillingért megvacsorázzon-e valahol, az igazgató elhatározta, hogy ezt a két shillinget mindenképpen magának biztosítja. A megnyitó előadás a színházra ez a megjegyzés került: „Eat-as-much-as-you-like-for-two-shillings“. Ez a hosszú név annyit jelent: Egyél annyit, a mennyit akarsz két shillingért. A néző tehát ingyen vacsorát kap a színházban. És ha a darab nem is lesz jó, a büfében kárpótolja magát a néző és meglehetősen megy haza — tele gyomorral...

Ezekután azt ajánlom Arad jövődöbeli színházgatójának, használja fel sürgősen az ötletet és alkalmazza nálunk is. Sőt bővítsé ki újabb, eredeti vonzóerőkkel. Például:

Mindenki, aki színházi jegyet vált, előzőleg felmegy az első emeletre, ahol mérték után elegáns estélyi ruhát készítenek számára, amelyet este az előadáshoz fel is vehet. Külön fodrász áll rendelkezésére, ahol díjmentesen ondolálják a hölgyeket és megborotválják az urakat. Előadás előtt az egyik emeleti nagyteremben diszvacso-ra, öt fogással és pezsgővel. Felvonásközökben frissítőket, Tomis-cigarettaikat és Havanna-szivarokat szervíroznak a nézőtérre. Az előadás után színházi vacsora, kitűnő borokkal, likőrökkel. Távozás előtt minden nézőnek kis ajándékot nyújt át az igazgató. Hölgyek arany karperecet, urak ezüst cigarettatárcát kapnak. Mindez természetesen díjmentesen, valamint csak kell kapni azért a huszonöt lejért...

Tisztelettel ajánlom az aradi színház jövődö igazgatójának fenti módszer sürgős alkalmazását. Közjegyzőileg garantálom, hogy prefektusi protekciónak fognak igénybevenni egy-egy jegy megszerzéséért... és ki fog derülni, hogy Aradon csupa színeszbarát él... (rosli.)

— **IDŐPROGNÓZIS.** Borult idő, csapadék-hajlam, erős lehüléssel.

CENTRAL MOZGÓ: Dixiana.

BEBE DANIELS, EVERETT MARSHALL.

SELECT MOZGÓ: A titokzatos asszony: X-27.

(Repriz-premier.) MARLENE DIETRICH, VICTOR MACLAGLEN.

Előadások fél 8 és 10 órakor.

Bárhol íjhet 8 lejért.

Délután 5 órakor a SELECT MOZGÓBAN. Műsor: Az ördög barátja. MILTON SILLS, DOROTHY MACKAIL.

— Ludosan Miklós vizsgálóbíró az aradi törvényszékhez helyezte át az igazságügyminiszter. Ludosan Miklós vizsgálóbíró, aki már húzamosabb idő óta vezeti az első számú vizsgálóbírói irodát s aki pártatlan magatartásával és igazságszeretetével Aradon általános nagyrabecsülést vívott ki a maga számára, a közeljövőben — mint az Aradi Közlöny megírta — az igazságügyminisztertől a törvényszékhez való áthelyezését kérte. Erre vonatkozólag ma kapta kézhez az igazságügyminiszter leiratát, amelyben a miniszterium értesítette, hogy helyt ad a kérelmének és további szolgálatára Topciu törvényszéki bírójáé helyére delegálja, aki jelenleg, mint csódbíró működik az aradi törvényszéknél. Ludosan Miklós, akit a közelmúltban léptetett elő a miniszter a törvényszéki elnöki rangosztályba, a csódbíróság vezetését veszi át és helyébe a vizsgálóbíróság ügyének vezetésére Topciu törvényszéki bírójáé kerül.

KÖLCSONÖKET

Házaknak eladását és vételét, közvetíti legelőnyösebben:

„OMNIA“ Ingatlanforgalmi iroda, Bul. Regina Maria 24. (Andrássy-tér) Daciával szemben. Telefon: 132.

— Uj nevet kapott az aradi gyalogezred. Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap mai száma közli, hogy az aradi 93-as gyalogezred a jövőben a Cloșca nevet kapja. Így az aradi gyalogezred teljes neve „93-as Cloșca gyalogezred“ lesz.

— Értekezlet a bírói likvidálásról szóló törvény módosításával kapcsolatban. Bucurestiből jelentik: Hír szerint a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a bírói likvidálásról szóló törvényt módosítja. A probléma megvitatása végett a Kamarák Szövetségének helyiségében a kereskedő- és iparos-parlamenterek értekezletet fognak tartani.

— Jac Jenő szabadságon. Aradváros gazdasági hivatalának vezetője, Jac Jenő gazdasági tanácsos, megkezdte egyhónapos nyári szabadságát. Hír szerint Jac tanácsos pihenését Olaszországban tölti.

— Magyar Sándor óceánrepülő Európába tér vissza. Newyorkból jelentik: Magyar Sándor óceánrepülő és felesége óceánjáróra szálltak és visszatérnek Európába, ahol Zürichben és Milánóban töltenek néhány hetet, majd hosszabb tartózkodásra Magyarországra mennek.

— Ellentétek egy aradi halásztársaság és pénztárnoka között. Néhány nappal ezelőtt a Navodul aradi halászati társaság feljelentést adott be Bulla Sándor egyesületi pénztáros ellen, akit azzal vádolt meg, hogy az egyesület tagdíjaiból jogosulatlanul tartott vissza bizonyos összegeket. Bulla pénztárnokot a rendőrségen is kihallgatták, aki itt igazolta, hogy annak idején az államtól ő vette bérbe halászati célokra a Marosnak a temesvári hidtól a vári hidig terjedő szakaszát. A halászati jog gyakorlására megalakította a Navodul nevű halászati társaságot, azzal, hogy a bérlet továbbra is az ő nevében marad, míg a tagdíjakból kerül kifizetésre a bérlemény összege. Később nézeteltérés támadt a társaság vezetősége és Bulla Sándor között, aki az esedékes bérleti összeget a befolyt tagdíjakból fizette ki. A rendőrség a jegyzőkönyv felvétele után megszüntette a további eljárást a feljelentés ügyében, amelyben most újabb fordulat állott be. Bulla Sándor ugyanis ügyvédje, Stoinescu Sándor dr. utján keresetet adott be a Navodul vezetősége ellen, amelyben a teljes rehabilitáció megadását, valamint az eddig felmerült költségek megfizetését kéri. A keresetet az aradi törvényszék még augusztus hó folyamán tárgyalásra tüzi.

— Meghalt Gesztesy Jenő kuvini jegyző. Aradmegye jegyzői karát újabb érzékeny veszteség érte. Pénteken, a reggeli órákban, hosszas szenvedés után Aradon elhunyt Gesztesy Jenő kuvini jegyző. Gesztesy 58 éves korában hunyt el, mivel betegségén, amely felemésztette szervezetét, a leg gondosabb ápolás sem tudott segíteni. Az elhunyt községi jegyző veje, Nagy Károly, az aradi Fischer Elíz-palotabeli bábaképző és szülészeti kórház gondnoka, elhunyt egykori apósáti szombaton délután négy órakor temetteti el.

— Kirándulás az Aldunára. Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi Czárán Gyula osztálya hat napos kirándulást rendez az Aldunára. Menetirány: 1. nap: Arad — Lippa — Lugos — Karánsebes — Herkulesfürdő, 2. nap: Orsova — Ada-kaleh — Turnseverin — Targul-Jiul — szurdoki szoros — Lupény, 4. és 5. nap: Retyezát, 6. nap: Vajdahunyad — Déva — Arad. Indulás augusztus 14-én autókamionnal. Részvételi díj: tagoknak 500 lej, vendégeknek 560 lej. Jelentkezéseket elfogad a Kunlele fotózó utazóirodája.

— Az Erdélyi Zsidó Diákszövetség aradi csoportja hétfőn, augusztus 8-án este fél tíz órakor tartja alakuló gyűlését a Zsidó Kulturházban. A csoport vezetősége úgy belátta, mint a külföldön tanuló aradi zsidó diákok megjelenését kéri.

Az új kéményseprési szabályrendelet csökkentette a díjakat

Tíz nap múlva életbe lép az új városi szabályrendelet

A temesvári revíziós bizottság, — mint az Aradi Közlöny legutóbbi számában jelezte, — elutasította az aradi kéményseprő-mesterek felebbezését, amelyet Aradváros új kéményseprési és égetési szabályrendelete ellen adtak be. Ez a fordulat mindaddig jogerőssé teszi a város új kéményseprési szabályrendelet rendelkezéseit, míg 10 napon belül a kéményseprők jogi képviselője meg nem felebbezi a revíziós bizottság döntését a központi revíziós bizottságnál. Tíz nap elmúltával az új szabályrendelet életbe lép.

A temesvári revíziós bizottság által elfogadott új kéményseprési szabályrendelet 10 kerületre osztja a várost a kémények égetése és tisztogatása szempontjából. A szabályrendelet oly értelemben nyert megfogalmazást, hogy tiszteletben tartsa a Mária Terézia császárnő által adományozott kéményseprési realjogokat, amelyek, mint köztudomásu, Aradon is egy-egy család birtokában örökségképpen maradt generációról generációra. Ezekben a realjogokkal rendelkező kéményseprő-családokon kívül, a többi kerületeket a város pályázat útján kívánja kiadni majd.

A legfontosabb, ami Aradváros nagyközönségét érdekli, az a tény, hogy az új alapszabályrendelet lényeges tarifa-redukciókat léptet életbe. Az általunk már a közelmúltban teljes egészében ismertett keményseprési és égetési új árszabás szerint, körülbelül 25—30 százalékkal kevesebbe fog kerülni a kémények rendbentartási rezsiköltsége, mint amennyibe eddig került. Eppen ezért az aradi háztulajdonosok körében általános meglepéssel fogadták a temesvári revíziós bizottság döntését. Értesüléseink szerint azonban, az aradi érdeklőt kéményseprő-mesterek jogi képviselője megfelebbezni készül a temesvári döntést, úgy, hogy az ügyben újabb bonyodalmak várhatók.

— Halálozás. Özv. Ambrózy Béláné, született Jakabffy Mária 82 éves korában, ma, folyó hó 5-én rövid szenvedés után elhunyt. Temetése holnap, 6-án 6 órakor lesz a felső temető halottias házából. Az elhunytban özv. Prorok Kajetánné nővérét, Macclar Mihály és neje, Jakabffy István és neje nagynénjüket gyászolják. Lelki üdvéért az egészteleő gyászmisét folyó hó 9-én délelőtt 10 órakor mutatják be az aradi Minorita-templomban.

— Öt mázsa dinnyét koboztak el a piacon. Ma délelőtt a hetipiacon, az aradi hatóságok Luszt Ferenc dr. vezetésével ngyszabásu razziaát tartottak, melynek során 5 métermázsa dinnyét és egyéb nagyobb mennyiségű gyümölcsárut koboztak el. Ebben az ügyben kérdést intéztünk Luszt dr. hatósági orvoshoz, aki kijelentette, hogy az utóbbi napokban az éretlen gyümölcs következtében igen elterjedtek a gyomorbántalmak és ennek megakadályozására vált szükségessé a byümölcsrazzia.

— Sirkülvatás. Néhai Fuchs Bernát sirkülvatása e hó 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a jószáshelyi izr. temetőben.

— Felhívás. Covacevici György nyugalmazott jegyző felkéri nyugdíjazott jegyző kartársait, hogy igen fontos ügyek megbeszélése végett, folyó hó 7-én, vasárnap délután 4 órakor az „Aradi Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyesületének“ hivatalos helyiségében, Bulevardul Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 60. szám alatt, teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

Meleg ünnepségekben részese- sítik Czeiler Istvánt

hetvenedik születésnapja alkalmából.

Ünnepet ül a jövő héten Arad iparossága. A város egyik legrégebb és legérdemesebb iparosának, Czeiler Istvánnak ünneplik hetvenedik születésnapját. Czeiler István ugyanis, aki az aradi iparosság egyik tisztelt és becsült vezére, augusztus tizedikén tölti be életének hetvenedik évét. Ebből az alkalomból az aradi Iparos Otthon, az aradi Ipartestület és az Iparosok Hitelszövetkezete együttesen megrendezendő ünnepi vacsorán kíván a jubiláns iránti tiszteletének és szeretetének kifejezést adni. A vacsorát az Iparos Otthon helyiségében, az évforduló napján, a hó 10-én este kilenc órakor tartják és az aláírási ivateket a Hitelszövetkezet, Ipartestület és Iparos Otthon helyiségeiben már le is tették és ugyanitt adják a bankettjegyeket is.

Czeiler István fáradhatatlan munkásságával a fenti intézmények körül rendkívüli érdemeket szerzett, azoknak egyrészt alapításában, másrészt pedig fejlesztésében aktív részt vett és ennek következtében rendkívül nagy népszerűsége tett szert Arad iparosságának körében, úgy, hogy a szerdai ünnepi banketten, minden bizonnyal igen sokan fognak megjelenni, hogy az ünnepelttel szemben ragaszkodásuknak és tiszteletüknek kifejezést adjanak. A rendező bizottság egyébként kedden este kilenc órakor tartja legközelebbi ülését, hogy a szükséges további intézkedéseket az ünnepség érdekében megtehesse.

Athelyezett aradi tanárok

A hivatalos lap érdekes adatai

A hivatalos lap mai száma közli az új tanári áthelyezéseket, amelyek az aradi tantesztületben is lényeges változásokat idéznek elő. Az Aradot érdeklő változások a következők:

Gheorghiu Teodort, a megszűnt katolikus leányiskola tanárát a Iosif Vulcan-iskolához helyezték át. Odobesteanu Viktor tanár az aradi Felső Kereskedelmi Iskolából az oravicei katolikus fiúiskolához került. Einhorn József aradi kereskedelmi iskolai tanárt Sorocára helyezték. Constantinescu Eugénia tanárnőt a Iosif Vulcan-iskolához osztották be, míg Safirescu Elena tanárnő a belényesi iskolához került. Scurtu Viktoria borossebesi tanárnő az ujaradi gimnáziumhoz került. Tavaleanu Lucrécia tanárnőt Aradról Kisenevbe helyezték. Demetrescu Mária aradi tanárnő Szatmárra került. Ispravnic Eugéniát pedig Dorohoiba helyezték át. Olinescu Marcel aradi polgári iskolai tanár a Felső Kereskedelmi Iskolához került át. Németh Imrét, a kereskedelmi leányiskola tanárát Szilágysomlyóra helyezték. Boca Margareta tanárnő pedig Aradról Karánsebesre került. Popa Valért viszont Temesvárra helyezték át. Berinde János tanár Szatmárról Aradra került. Halmageanu Gyula az aradi gimnáziumból a polgári iskolánál nyert beosztást. Farca Vasil tanár Karánsebesről Aradra került a polgári fiúiskolához. Moth Roman polgári iskolai tanár Nagyváradon kapott új beosztást. Ugyancsak Nagyváradra került Both Dániel tanár is. Lepa Dora ismert aradi énektanárnő Lugojra, míg Petrescu Desdemona tanárnő Craiovára került.

Nagyaránvu áthelyezések történtek a lippai kereskedelmi iskolánál is. Árend András tanár Szatmárra került és ugyancsak oda helyezték Apateanu Demetert is. Topliceanu Traian lippai tanár viszont a temesvári polgári iskolánál nyert beosztást.

— Eltemették Seipel volt kancellárt.

Bécsből jelentik: Ma délelőtt hatalmas gyászpompával kísérte a császárváros lakossága utolsó útjára dr. Seipel prelátest, Ausztria volt kancellárját. A gyászmenetben mintegy 100.000 főnyi közönség vett részt, megjelent a gyászszertartáson Miklas elnök, a kormány valamennyi tagja, valamint a külföldi diplomata nagy száma. Ahol a gyászmenet elhaladt, az utvonalak drapéria borította. A parlament előtt Miklas elnök, Dolluss és Buresch volt kancellár bucsúztatták, majd a központi temető disztrihelyén hantolták el az osztrák politikai élet nagy halottját.

Az aradi ügyészség letartóztatta a nagyváradai likörgyár országosan körözött igazgatóját

Stern Simon a feketeszesz-vizsgálat elől megszökött Nagyváradról — Két nappal ezelőtt visszatért, de a detektívek felismerték és letartóztatták — Az aradi törvényszék vádtanácsa megerősítette a vizsgálati fogságot

Az emlékezetes feketeszesz-ügy bűnügyi vizsgálata alkalmával Moldovan Sabiu vizsgálóbíró kihallgatta a nagyváradai Egyesült Likörgyárak igazgatóságát is. Varga Antal és társai szabályszerűen meg is jelentek az idézésre, azonban Stern Simon, az igazgatóság egyik tagja megszökött Nagyváradról és Magyarországra távozott. Közben a vizsgálat befejezést nyert, sőt a fő tárgyalást is megtartották az ügyben, az aradi törvényszék azonban ennek dacára sem vonta vissza a vizsgálat megindítása alkalmával Stern Simon ellen kiadott körözőlevelet. A törvényszéki tárgyalás megkezdésekor ugyanis, miután megállapítást nyert, hogy Stern egyszer sem volt kihallgatható, az aradi törvényszék elrendelte országosi körözését.

Tegnapelőtt a nagyváradai rendőrség két detektívje az uccán felismerte a körözött Stern Simon likörgyári igazgatót, akit nyomban felkísértek a rendőrkveszturára, ahol jegyzőkönyvet vettek fel kihallgatásáról. Stern Simon

— Nehézségek a bolívia—paraguay-i béketárgyalásokon. Buenos Ayresből jelentik: A bolíviai-paraguay-i ellenségeskedés ügyében reményelt békés megoldás elé ismét akadályok gördültek. A vélemények ugyanis erősen eltérnek a fegyverszüneti — közvetített — tárgyalások során. Bolívia azt követeli, hogy engedje át neki Paraguay azt a területet, amit már megszállott, viszont Paraguay csak akkor hajlandó fegyverszünetről tárgyalni, ha a bolíviai kézen levő erődöket kiürítik.

— „Krisztus-órák”. Finomnyomásu, rendkívül izléses kiállítású könyvecske jelent meg a Vasárnap nyomdai műintézet kiadásában. Teofilusz magasszárnyalásu elmélkedései „Krisztus-órák” címen látott magyar nyelven napvilágot Dombi József jezsuita atya művészi fordításában. A könyv kecses kis formája, elsőrendű papirlapjai értékes művet tartalmaz, amennyiben Teofilusz filozófiai elmélkedéseit csillogó költői szavak igazgyöngysorával ékesíti föl. Pater Dombi flamand nyelvű eredetiből fordította a könyvet olyan tisztá magyarsággal, hogy stílusa, ha lehet, még emeli az elmélkedések értékét. Ez a kis könyv felekezeti különbség nélkül minden érzőszívű, gondolkodó embernek kedvenc olvasmánya lehet.

— Az aradi Gutenberg-dalkör ma, szombaton este pártoló tagjai tiszteletére társasvacsorát rendez a Perényi-féle vendéglőben (Kálvin János-ucca). Vendégeket szívesen látnak.

— Egy városi vizsgálat epilógusa. A városi ujjáépítési anyagelosztó-bizottság által lefolytatott vizsgálat megállapításairól írott cikkünkkel kapcsolatosan annak eredményeire vonatkozólag Mangra komiszár kérésére közöljük, hogy a Muntean ellen vezetett vizsgálatban személy szerint a feljelentést nem ő tette meg s így az ügyben feljelentőként nem is szerepelhet.

— Aradi cigányzenekarok versenye. Néhány év óta folyik az adáz küzdelem a cigányzene és a jazz között. A Liszt Ferenc enekari egyesület programjába vette a cigányzene régi kultuszának életrekelését és evvel a magyar népzene propagálását. Az augusztus 14-iki magyar népünnepély keretében cigányzenész-versenyt rendeznek és több aradi és megyei cigányzenekar részvesz. A zenész-versenyt megelőzően gyermekszépségverseny folyik majd le, utána kerékpár és autókörző következik, majd a hipodrom előtti ténen, amelyet Balacescu tábornok nagy előzékenységgel bocsájtott az egyesület rendelkezésére, csikóverseny s egyéb népies mulatságok következnek. Az esti órákban a nyáron sült ökör és magyaros bográcsgulyás készül, míg egész éjszaka két zenekar hangjaira táncol az ifjuság.

elmondotta, hogy harmadikán reggel érkezett vissza Magyarországról Nagyváradra, abban a meggyőződésben, hogy a feketeszesz-ügy fő tárgyalásának befejeztével a törvényszék visszavonta az ellene kiadott letartóztatási parancsot. A nagyváradai rendőrség a kihallgatás befejezése után Stern Simont őrizetbe vette és a mai nap folyamán átkísérte az aradi ügyészségre. Az ügyészség Ludosan Miklós vizsgálóbírónak osztotta ki az ügyet, aki Stern Simont kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezte. A letartóztatási végzés ellen Stern Simon felebezéssel élt a vádtanácshoz, amely még a délelőtti folyamán foglalkozott az ügygel és megerősítette a vizsgálóbíró letartóztatási végzését.

A vádtanácsi határozat tudomásul vétele után Stern Simon szabadlábra helyezés iránti kérelmet adott be az aradi ügyészséghez, a melyben 25.000 lej kaució felajánlása ellenében kérte szabadlábra helyezésének elrendelését. A kérelemre vonatkozólag még nem történt döntés.

LEGUJABB SPORTHÍREK

MAGYARORSZÁG EDDIG HUSZONÖT PONTOT SZEDETT ÖSSZE

Nemhivatalos jelentés szerint a pontarány a következőképpen oszlik meg: USA 274.5, Francia 89, Olasz 77.5, Finn 58, Német 57.5, Anglia 54.5, Svéd 43, Kanada 38, Japán 31, Magyar 25 (díszkoszvetésnél egy ötödik és egy hatodik hely 3 pont, birkózásnál két második 12 pont, egy harmadik 5 pont, a vívásnál egy harmadik 5 pont). Lemgyelország 25 pont, Írország 23 pont, Csehország 19 pont, Hollandia 17, Ausztria 13, Dánia 12, Ausztrália 10, Délafrika 7, Lettország 5, Argentína és Fülöp-sziget 4, Újzéländ 3, Brazília 1 pont.

VILÁGREKORD A TÁVOLUGRÁSBAN

A távolugrásban indult a magyar dekatlonista Bácsalmási, aki azonban a túlerős konkurenciában nem juthatott komolyan szóhoz, meg kellett elégednie a kilencedik hellyel. Az olimpiai aranyérmes pompás új világrekorddal a japán Namabu szerezte meg, aki 15.72-öt ugrott. A további helyezések: 2. Svensson (Svédország) 15.72 cm., 3. Oshima (Japán) 15.12 cm., 4. Fitzgerald (Írország), 5. Peters (Hollandia), 6. Furt (USA).

Színház — Irodalom — Művészet

* Heti műsor a Nyári-Színházban. Szombaton: Erotikus este: Körtánc. Schnitzler Arthur világhírű erotikus komédiája, teljesen új bemutatással és rendezéssel.

* Ma este játsza a prózaegyüttes Schnitzler Arthur sexuálkomédiáját. A társadalom minden rétegének szexuális élete van tömörítve Schnitzler Arthur világhírű irodalmi alkotásában a Körtánc című komédiában. Olyan döbbenetes elevénsséggel hatol az író ebbe az életmegnyilvánulásba, hogy a képek sorozatán keresztül, ötletesen és a színpadi feszültségek szinte végtelenné látszó sorozatán át érzékelteti a hatalmas probléma-komplexusmot. Schnitzler Körtáncát teljes egészében még nem láttották Aradon. A világháború után kerül csak ilyen formában műsorra Bécsben, a darab szülővárosában. A prózaegyüttes teljesen modern beállításban hozza műsorra a Körtáncot, amelynek minden egyes jelenete érdekesítő. A darab sikamlós témájánál fogva a jegypénztár csak felmőtteknek szolgáltat ki jegyet.

SPORT KÖZLÖNY

Az első- és másodosztályú vegyes-párosot kivéve, véget ért az AKE tenniszversenye

Az AKE versenye a rossz időjárás következtében halasztást szenvedett és így a két vegyes páros döntőjét nem játszották le. Ezekre csak a jövő héten kerül sor, mert az AKE legjobb játékosainak egyik csoportja a lippai, másik része a dévai versenyen fog részt venni.

A mai napon az eső által többször megszakított versenyek nagy küzdelmeket hoztak. Élvezetes játék volt az I. osztályú férfi párosban, ahol a Vámos—Pataki-pár a Gitta-fivérekkel került szembe. Az első szettben a Vámos—Pataki-pár simán nyert, de a második szettben elkeseredett küzdelem indult meg, szebbnél-szebb labdák szálltak, úgy, hogy a pályát övező nagyszámu nézőseregnek önkéntelenül is tapsra verődött a tenyere. A meccs hőse a kis Gitta volt, aki nagyszerű páros-játékos. Gitta előtt nagy jövő áll, kiváló képességű tenniszező. Szervái már süvítően élesek lettek, pompás hálójátéku forhendjei erősek és helyezettek. Még csak versenyrutinra van szüksége, de a pózorködésről haladéktalanul le kell szoknia, ez a játéknak rovására megy. Ez a verseny két nagytehetségű hölgyjátékost vetett felszínre. Kradigáti Baba, — aki mindössze három hónapja játszik, — a jövő ígérete. A 16 éves Kradigáti Baba máris jó stílussal rendelkezik és nagy játékos lesz belőle, ha erősebb versenyek műzében edzi magát. Erről a nagytehetségű hölgyjátékosról még sokat fogunk hallani. Berger Lulu, a 13 éves tenniszező, nagyon ügyes játékos. A verseny első napján meglepetésnek számított a jóképességű versenyzők feletti győzelme, de később már senki sem lepődött meg, amikor Berger Lulu többek között Schwartzné is legyőzte. A fiatal játékos, aki három éve hódol a fegyversportnak, jó vezetés mellett, nagyot fog fejlődni és bizonyos, hogy beváltja a hozzá fűzött reményeket. Schwartzné az utolsó versenye óta hatalmasat fejlődött, Endrődyné játéka is nagy tetszést aratott. A Crasnic—Bukovetz-pár nagyszerűen összetanult és ha állandóan egymás mellett játszanak, nagy a tudásukon kívül, már csak az összeköttetésük révén is, komoly sikereket érhetnek el. Különösen Crasnic dr. van nagy formában. Vámos is legjobb napjaira emlékezett. A mai nap eredményeit itt adjuk:

Férfi páros, I. osztály: Vámos, Pataki—Crasnic dr., Bukovetz 6:3, 4:6, 9:7. Vámos, Pataki—Gitta-fivérek 6:1, 13:11. Végeredmény: 1. Vámos, Pataki, 2. Gitta S., Gitta A., 3. Schwartz, Gót és Crasnic dr., Bukovetz.

Férfi páros, II. osztály: Fehér, Kafka—Fábris, Holländer 6:4, 4:6, 6:3. Végeredmény: 1. Fehér, Kafka, 2. Fábris, Holländer, 3. Deutsch, Koch és Filitti, Gitta Antal.

Női egyes, I. osztály: Schwartzné—Hajnal Baby 8:6, 6:3. Schwartzné—Holländerné 8:6, 5:7, 6:1. Somogyi Klári—Schwartzné 6:1, w. o. Végeredmény: 1. Somogyi Klári, 2. Schwartzné, 3. Hajnal Baby és Holländerné. (Aszlán Baba ebben a számban nem indult.)

Női egyes, II. osztály: Szigethy Baba—Berger Lulu 6:3, 4:6, 6:0. Végeredmény: 1. Szigethy Baba, 2. Berger Lulu, 3. Deutschné és Kochné.

Vegyes páros, II. osztály: Schwartzné, Deutsch—Kradigáti Baba, Fábris 6:3, 6:1.

A verseny az előjelek szerint csak szerdán fog véget érni. — Itt említjük meg, hogy holnap, szombaton délután 6 órai kezdettel, a jelenleg Aradon tartózkodó Jugoszláv—Bánát bajnoka, T. P. Mogiu dr., a legjobb aradi játékosokkal exhibitiont tart, amelyre a belépés díjmentes.

O A Gloria Temesvárott. A Gloria-CFR vasárnap Temesvárott fog vendégszerepeltetni, ahol a Ripensia ellen veszi fel a küzdelmet. A Gloria összeállítására érdekes, mert a csapatban az Olimpia-PTT négy kölcsönjátékosa: Vargasy I., Cuiedan, Barbu I. és Comlosan fog szerepelni.

OLIMPIÁSZ

Bogen Erna legyőzte Heléne Mayert és a harmadik helyre jutott a női törvívásban

A görög-római birkózásban sorra vereséget szenvedtek a magyar olimpiakonok — Továbbá is nagyszerűen szerepelnek a magyar öttusázók — Bácsalmási nem jutott helyezéshez a hármasugrásban — Három finn a gerelyvetés élén — Az olasz Beccali nyerte az 1500 métert, Nambu új világrekorddal a hármasugrást

A pontversenyben Magyarország 25 szerzett ponttal a tizedik

Az „olimpiai nagyüzem“ megállás nélkül működik, ma is több számban avattak olimpiai bajnokot. Bennünket leginkább a női törvívás, a hármasugrás, a birkózás és a pentatlon érdekelte. A törvívásban Bogen Erna a harmadik

helyen végzett, Bácsalmási — mint azt előre vártuk — nem jutott helyezéshez, a birkózásban egy versenyzőt kivéve elvéreztek az olimpiakonok, de az öttusázók biztos léptekkel haladnak előre az előkelő helyezés felé.

Bogen a tavalyi amszterdami győző felett is diadalmaszkodott, de a harmadik helynél jobbat nem tudott elfoglalni

Los-Angelesből jelentik: A női törvívás első helyén mégsem Bogen Erna végzett, mint azt startja után remélni lehetett. Hat első küzdelemben gyönyörűen ment és így történhetett meg, hogy a titkos favoritot, a világbajnok Mayer Helént is legyőzhette. Amikor a hetedik asszóban Preisz (osztrák) győzött felette, visszaesett és a különben is elidegeskedett mérkőzés után a nyolcadikban teljesen tehetetlenül mozgott. Amikor ezt is elvesztette, hisztérikus sírásban tört ki (miként Dany Baba, mikor kiesett a döntőből) és a magyar kolónia

alig tudta megvigasztalni. Végeredményben a női törvívás helyezései a következőképpen alakultak: 1. Preisz (osztrák) nyolc győzelem, egy vereség, 27 kapott tuss. 2. Guinness (angol) 8 győzelem, 1 vereség, 29 kapott tuss. 3. Bogen Erna (magyar) 7 győzelem, 2 vereség, 30 kapott tuss. 4. Adams (belga) 6 győzelem, 3 vereség, 25 kapott tuss. 5. Helén Mayer (német) 5 győzelem, 4 vereség, 29 kapott tuss. 6. Debier (holland) 5 győzelem, 4 vereség, 35 kapott tuss.

DÖNTŐ ELŐTT A FÉRFI TÖRVÍVÁS

A férfi törvívás döntő előtt áll, 24 órával belül már olimpiai bajnokot avatnak. A döntőjébe a következők kvalifikáltatták magukat: Gaudini, Marz, Guaragna, (olaszok), La Repaz, Paleziosz (Argentína), Cactieu (francia), Bourgnon (belga), Lloyd (angol) és Casmir (német.)

ELVÉREZTEK A BIRKÓZÓK

A magyar birkózóktól a cach as cach camban elért előkelő helyezések után mindenki nagy győzelmeket várt, ám ez nem következett be, mert a birkózók sorra vereséget szenvedtek. Csütörtökön a légsúlyban az olasz Nizzola tussal győzött Székfi ellen. Pehelysúlyban Zombory Gyula pontozásos vereséget szenvedett a német Ehrlich. A további küzdelmek során a kisközépsúlyban a svéd Johansen tussal győzött Zombory Gyula ellen. Középsúlyban a temesvári származású, német színben induló Földes pontgyőzelmet aratott a svéd Cadier felett.

UJABB VILÁGREKORD A HÖLGYEKNÉL

A 80 méteres gátfutás döntőjét lefutották. Az amerikai Didriksomnak ismét világrekordra volt szüksége, hogy ebben a számban győzzön. Didriksom 11.6 mp.-el lett az első. A további

AZ OLIMPIÁSZ SZOMBATI MŰSORA:

Epée-csapat döntők.
Öttusa (mezei futás.)
100 m. gyorsulás selejtezők (Bárany István, Székely András, Wanié András.)
200 m. melluszás hölgyeknek, előfutamok.
Dekatlon (110 m. gátfutás.)
Dekatlon (diszkoszvetés.)
Vízipóló (Magyarország.)
4×100 m. stafétafutás előfutamok.
Dekatlon (rudugrás.)
4×100 m. stafétafutás hölgyeknek, selejt.
3000 m. akadályfutás döntő.
Dekatlon (gerelyvetés.)
4×400 m. stafétafutás előfutamok.
Dekatlon (1500 m. futás.)
100 m. gyorsulás előfutamok.
200 m. melluszás középfutamok.
Vízipóló.
Görög-római birkózás elődöntők.

vábbi helyezések: 2. Hall (USA) 11.7 mp., 3. Clark (Afrika) 11.8 mp., 4. Schell (USA), 5. Webb (Anglia), 6. Wilson (Kanada.)

BECCALI AZ 1500 MÉTER GYŐZTESE

Az 1500 méteres síkfutást óriási meglepetésre az apró termetű olasz Beccali nyerte meg, holott a kikialtott favorit az újzealandi Lawelock volt. A kilövéskor az újzealandi futó kerül az élre, az első kört 61-re futja, az amerikaiak gyorsítják az iramot, Beccali ügyes taktikával huzódik meg, de 1200 méterre — mint akit puskából kilőttek — az olasz vágódik az élre, lehetetlenül erős iramot diktál és ezt tartja végig, mert tudja, ha valaki beéri, oda az olimpiai bűtér. Beccali félajultán tépi át a célszalagot és összerogy. **Eredmény:** 1. Beccali (olasz) 3:51.2 mp., 2. Cornees (angol) 3:52.2 mp., 3. Cunningham (USA) 3:53.6 mp., 4. Ny (svéd), 5. Hallowell (USA.)

GERELYVETÉSBEN ELSŐ. MÁSODIK ÉS HARMADIK FINN

A gerelyvetés a finnek teljes diadalát hozta. Az első, második és harmadik helyet finn versenyző vette birtokába. Az első helyre Matti Jarvinen került 72.71 cm-es dobásával, ami egyben olimpiai rekord. Második Sippala 69.08 cm., 3. Penttilä 68.18 cm. Negyedik a német Weimann, ötödik az amerikai Bartlett, míg a hatodik is amerikai: Churchill.

SOMFAY KILENCEDIK AZ ÖTTUSÁBAN

A modern pentatlonban több számot bonyolítottak le. Így a céllövést az amerikai Mayo szenzációs 197-es találatával nyerte. Somfay 189 találattal az ötödik volt, mögötte ugyancsak 189-el Petneházy, míg Benkő a 18-ik. Ekkor a terplőlövést, epéevívást és céllövést figyelembevéve Somfay a nyolcadik helyen volt, de az öttusa negyedik száma, a 300 méteres táv leuszása után az összesített eredmények alapján Somfay egy hellyel lejjebb, vagyis a kilencedik helyre csúszott, pontszáma 425. Petneházy a 13-ik, Benkő a 16-ik. A 300 méteres uszásban a svéd Tofeld győzött 4:32.6 mp. Benkő lett a nyolcadik, Petneházy a kilencedik és Somfay a tizenkettedik. Az öttusában az amerikai Mayo vezet 2.15 ponttal, mögötte a svéd Oxenstierna következik, a kinek pontszáma 22, harmodik az ugyancsak svéd Thofeld 26 ponttal.

PROSENSZKY

hölgyfodrász 2291
v. Szt. László-u. 2. sz.
(Strada Cloșca)

Villanyondoláló-gép. Tartós
hajhullámok. **Olesó ár.**

Dijmentes utazás a Lipcsei Vásárra

Lipcsei őszi vásár 1932.

Bővebb felvilágosításokat nyújt a tiszteltbeli képviselő **V. ANGERBAUER JENŐ** Timisoara I. Str. Gen. Proporgescu 3. Telefon 70.
Mintavásár: Augusztus 28-tól szeptember 1-ig bezárólag. Textilvásár: Aug. 31-ig. Építési- ház és tüzemanyagvásár aug. 28-tól szept. 1-ig bezárólag.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Románia legyőzi pénzügyi nehézségeit

Elkészült a népszövetségi szakértők jelentése — Három irányu megoldást vár Románia Franciaországtól — Szó sem lehet újabb kölcsönről — Románia hitelezőinek kell áldozatot hozni

Külföldi adósságaink fizetésével, illetve törlesztésével kapcsolatban rendkívül érdekes nyilatkozat hangzott el, amely annál inkább tarthat nagyobb érdeklődésre számot, mert ez az első hivatalos nyilatkozat, amely arról beszél, hogy *Románia külföldi tartozásainak ügyében bizonyos revízióra van szükség.* Eddig a hivatalos álláspont az volt, hogy a külföldi tartozások kamatait és amortizációját a lehető legpontosabban fizetni kell anélkül, hogy esetleges kedvezőbb feltételek elérése ügyében tárgyalásokat kezdenénk külföldi hitelezőinkkel. A szóban lévő nyilatkozatot Aureliu Ion Popescu, a párisi román követség gazdasági tanácsosa adta, aki az aktuális gazdasági problémákról egyébként többek között a következőket mondotta:

— A jelenlegi viszonyok között önkéntelenül felmerülhet a kérdés, hogy *mennyiben számíthat Románia Franciaországra.* A román közvélemény általában három irányban vár megoldást Franciaországtól. Az első azzal függ össze, hogy miképpen helyezhetnénk el minél több román árucikket a francia piacon. A másodiknak tisztán pénzügyi jellege van: hogyan kaphatnánk újabb kölcsönt a francia piacon, míg a harmadik egy nemzetközi megoldásra céloz. Ehhez számíthatjuk Tardieu Dunakonföderációs tervét. Ami az első kérdést illeti, ebben bizonyos eredményeket sikerült elérnünk, újabb eredményekre azonban Franciaország kontingentális politikája miatt egyelőre nem számíthatunk. Mindenesetre figyelembe kell vennünk, hogy 1928. évi 600—700 millió exportunkkal szemben, 1931-ben körülbelül négymilliárdra sikerült felemelni franciaországi exportunkat. Mi azt javasoltuk exportőreinknek, hogy igyekezzenek minél jobb minőségű árut kiszállítani. Ezzel azt akarjuk elérni, hogyha már az exportot mennyiségileg nem lehet emelni, akkor legalább a kivitt árukért minél több pénz folyjon be az országba.

A pénzügyi segély nem jár eredménnyel

— Ami a kölcsön kérdését illeti, *egy román kölcsönről a francia piacon való elhelyezéséről a jelenlegi körülmények mellett szó sem lehet.* Mindentől eltekintve, francia illetékes körök már nem is hisznek abban, hogy az egyes államoknak nyújtandó pénzügyi segítség eredménnyel járna. Eppen ezért egész Középeurópa számára generális programot kívánnak kidolgozni. Ezeknek a köröknek a véleménye szerint — ezt egyébként Rist professzor is hangsúlyozta — eljött az ideje a dunai államok komoly szanálásának. Ezért fordulunk mi tanács végett a Népszövetséghez. Azon a véleményen vagyunk, hogy

a Népszövetség kiküldöttei nem tagadják meg azt, hogy a nyugati közvéleménynek, valamint a román állami értékpapírok tulajdonosainak bizonyos áldozatok meghozatalát ne javasolják. Ezek az ál-

dozatok vagy az általunk fizetett részleteket vagy pedig kamatokat érintenék.

Abban az esetben, ha részletek kerülnek szóba, akkor azoknak bizonyos időre való felüggesztéséről lenne szó és így Romániának egy ideig csak a kamatokat kellene fizetnie. A tárgyalások során esetleg szóba fog kerülni a kölcsönök kamatainak leszállítása is.

— Tardieu Duna-tervével kapcsolatban Georges Bonet volt francia kereskedelem- és pénzügyminiszter a francia kormány és a Népszövetség megbízásából tovább folytatja a tárgyalásokat Olaszországgal és Németországgal. Nem szabad elfeledkezni arról, hogy a preferenciális rendszer életbeléptetésével Németország és Olaszország hozza a legnagyobb áldozatokat. Tardievölég mindkét ország nagymennyiségben importál gaboneműveket.

Itt írjuk meg, hogy a Bucurestiben megjelenő Epoca genfi jelentése szerint Avenol és Loveday népszövetségi szakértők elkészítették Románia gazdasági helyzetéről szóló jelentésükéről. A jelentés *Romániára nézve kedvező* és megállapítja, hogy Romániának a Népszövetség támogatásával sikerülni fog legyőzni pénzügyi nehézségeit.

Kétszázötven millió lej értékben kincstári bonokat bocsájtanak ki

A beváltási határidő december 31. — A hadsereg részére szükséges posztószállítást fizeti ki a kormány a bonokkal

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial 180. száma közli a minisztertanácsnak azt a jegyzőkönyvét, amellyel felhatalmazza a pénzügyminiszteriumot, hogy az 1931-ben a hadügyminiszterium számára eszközölt posztószállítások fejében 250 millió lej értékben kincstári bonokat bocsásson ki. A bonok kamatozás nélküliek és azok utolsó beváltási határideje 1932. december 31. Amennyiben ezt a terminust meghosszabbítanák, akkor a kincstár két százalékos kamatot fizet. A kincstári bonok kibocsátása csak a már kiutalt összegek alapján történik és husz százalékos százezer lejes tételekben, míg tíz százalékos tízezer lejes címletekben kerül kibocsátásra. A legmagasabb címlet ötszázezer lejről szólhat. A kincstári bonok tulajdonosai az állammal szembeni adó- és illetéktartozásuk tíz százalékat bonokkal fizethetik.

— A kormány nem emeli a cukor fogyasztási illetékét. Bucurestiből jelentik: Gazdasági körökben olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány fel akarja emelni a cukorfogyasztási illetékét és ezzel a cukor árának drágulását idézné elő. A Rador távirati irodát hivatalos helyen felhatalmazták ezeknek a híreknek legérélyesebb megcáfolására. A kormány egyébként eljárást fog indítani mindazok ellen, akik hasonló hírekkel a fogyasztóközönséget nyugtalanítják.

= A mai napi piac árai. A tojás darabja 1—1.20 lej, sovány liba párja 70—80, kövér liba párja 120—160, sovány kacska 50—70, kövér kacska 50—90, csirke párja 20—40, tyúk nagyság szerint 50—80, tehénturó kilogrammonként 8—10, vaj kilogrammonként 60—70, tej literje 3—4, tejszörte literje 20—25, két darab bárom lej, zöld bab kilogrammjá 4—6, burgonya kilogrammjá 3—4, hagyma egy köteg 1—2, fokhagyma kötege 3—5, körte kilogrammjá 8—12, paradicsom kilogrammjá 3—4, uborka 5 darab egy lej, savanyu káposzta kilogrammonként 7—9, paprika 5 darab egy lej, alma kilogrammjá 3—4, szőlő kilogrammjá 16—18 lej. Gabona árai: Uj buza q. 370—390, ó-buza 470—500, uj árpa 230—240, zab 250—260, tengeri 250—270 lej. Élőállatpiac: Szarvasmarha kilogrammonként 7—8, borjú 10—12 lej. Takarmányárak: Széna q. 190—210, lucerna 200—230, szálna 30—40 lej. A mai gabonapiac egyébként nagy felhozattal indult, azonban ezt az eső elmosta. Tekintettel arra, hogy a málmok részéről most csak kisebb érdeklődés nyilvánul meg, a buza ára lanyhult. Tengeriben kisebb felhozatal volt és ennek következtében a tengeri ára emelkedett. Arad megyei állomásokon ezzel szemben a tengeri csak 230—240 lejt ér.

= Az Arad-Hegyaljai Villamos Készítés kedvezményei. Az Arad-Hegyaljai Villamosvasutak igazgatósága értesítette Aradváros vezetőségét, hogy a mai naptól kezdődőleg nincs módjában továbbra is megadni a városi közszállítványoknak azokat a kedvezményeket, amiket eddig az újjáépítési akcióra való tekintettel biztosítottak. A villamosvasutak igazgatóságának álláspontja szerint, az eddigi kladovai közszállítványokra maga a vállalat is 40.000 lejt fizetett rá: ezt a temető pedig a vállalat igazgatósága nem tudja továbbra is vállalni. Aradváros vezetősége részéről Albu Livius alpolgármester és Vass Barnabás városi főmérnök folytatják tárgyalásokat a vállalat vezetőségével, ahol azonban új megállapodásra mindez ideig nem juthattak, mivel Gold Emanoil igazgató jelenleg nyári szabadságát Sinaiban tölti.

= Magánraktárak is kibocsáthatnak warans-jegyeket. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A hivatalos lap augusztus 3-iki számában megjelent a földművelésügyi minisztérium rendelete, mely szerint a közraktárakról szóló törvény módosításáig a warans kibocsátási jogot kiterjesztik azokra a magánraktárakra is, melyek az erre vonatkozó engedélyt a földművelésügyi minisztérium előterjesztése alapján a minisztertanácstól megszerzik. E jog megszerzésének feltételeit és a raktárak működését egy kibocsátandó külön rendelet fogja szabályozni.

= Nagy hausse a newyorki tőzsdén. Newyorkból jelentik: A newyorki értéktőzsdén néhány nap óta szembetűnő hausse uralkodik, elsősorban az azl hozzák összefüggésbe, hogy a nyersanyagok ára megjavult. Az árfolyamok ugrásszerűen emelkednek, minden számbavehető részvényenél. Óriási áruendekést eszközöltek Európából is. A forgalom csodálatosan megnövekedett. Csütörtökön 3 és fél millió értékű részvény cserélt gazdát. A hausse óta a tőzsdén jegyzett részvények 7 milliárdal emelkedtek.

= Ötnapos munkahét Amerikában. Washingtonból jelentik: Az ötnapos munkahét bevezetése az amerikai belpolitika legfontosabb kérdésévé vált. Hoover elnök az ipar és kereskedelem vezetőivel állandóan tárgyalásokat folytat és a tárgyalások befejezése után konferenciát szándékozik összehívni a kérdés megvitatására.

= Deficit az amerikai költségvetésben. New-Yorkból jelentik: Juliusban, az új költségvetési év első hónapjában, az államháztartási deficit 263 millió dollár volt, 62 millióval több, mint a múlt évben.

RÁDIÓ KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

A világ legnagyobb adócsöve 300 kw-os

Az állandóan növekvő energiájú adókkal együtt, a berendezés lényegét képező adócsövek energiáját is igyekeznek növelni. Az építés alatt álló adóknál felhasznált vízűtéses 150 kilowattos adócsövel szemben a Telefunkengyár most egy 300 kilowattos adócsövet konstruált. Ez a cső 1.70 méter magas, fűtőfeszültsége 17 volt, áramfogyasztása 2800 Amper. (egy normális rádiócső körülbelül 4 volt és 1 Ampert fogyaszt). Az anódárama 150 Ampere, 12.000 volt anód feszültség mellett. A csövet természetesen vízzel hűtik.

Dr. Seipel kancellár temetését közvetítette a bécsi rádió a strassenburgtéri tiszti kázinóból. A közvetítést az összes osztrák, valamint a német adók is átvették.

A nemzetközi rádiókonferencia megnyitására idején szeptember 3-ikában állapították meg. A konferenciát Madridban tartják. Reméljük, ezúttal sikerülni fog egy kis rendet teremteni az éterben.

Egy új akkumulátor. A feltalálók ezrei dolgoznak egy olyan akkumulátor konstruálásán, amely az ólom-akkumulátor ismert hátrányait kiküszöbölne. Többször hallottunk már híreket, amelyek szerint sikerült egy ilyen akkumulátort megkonstruálni, később azonban kiderült, hogy a hír nem felelt meg a valóságnak. Így bizonyos tartózkodással kell fogadnunk azt a hírt is, amely szerint egy fiatal francia egy cink-jód-akkumulátort konstruált, amely minden tekintetben megfelel a követelményeknek.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, AUGUSZTUS 6.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Rendőrzene. 19.10. Rendőrzene. 20.40. Verdi: Rigoletto, opera. Gramofon. — Budapest I. 11.15. Az állás-talan zenészek szimfonikus zenekarának hangversenye. 1.15. A rádió Műsági felőrlója. 2. Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés. 2.05. Az Országos Postászenekar hangversenye. 6. A „Rádió Élet” gyermekjátékszórója (Harsányi Gizi előadása). 7.30. Másfél óra könnyű zene. Zenekari hangverseny. 11.45. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 12.45. Id. Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye a Gellért-szállóból. — Bécs. 13.30. Nemes Aurel zenekara. 15.45. Gramofon. 17.15. Vidám óra. Utána: Rómisch-zenekar. — Belgrad. 13. Gramofon. 13.57. Harangszó. 14.05. Rendőrzene. 19. Gramofon. 20. Trijunovics énekes dalestje. 22. Népdalok. 22.20. Gramofon. 22.30. Zongoraverseny. 23.10. Hangjáték. 23.40. Hauser-hegedűművész hangversenye. — Berlin. 18.05. Szór. zene. 20.35. A népdalról. 21.10. Dal. Majd: Táncczene. — Kassa. 13.30. Gramofon. 14.30. Rendőrzene. 20.30. Matus zongoraművész hangversenye. 22. Rendőrzene. — Milano. 19. Tanc. Trieste szór. zene. 21.05. Vegyes zene. 22.30. Csevegés. 22.5. Rádiókabaré. 24. Táncczene. — Páris. 21. Gramofon. 22.45. Dalok. Utána: Gramofon. — Pozsony. 13.05. Prága. 14.15. Prága. 14.30. Mor Ostrava. 15.30. Prága. 16.30. Brünn. 21. Prága. 22. Brünn. 23. Prága. 23.15. Müsörlov. H. Utána: Mor Ostrava. — Prága. 8.15. Zene és ébresztő. 13. Gramofon. 14.10. Gramofon. 15.40. Gramofon. 20. Gramofon. 21. Fuvós zene. 22.30. Gramofon. 23. Tarka-est. — Róma. 19.30. Szólisták. 19.45. Szór. zene. 22.45. Muszorgszkij: Boris Gudonov. — Svájc aleman adó. 18.30. Harmonika. 21. Harangszó. 21.15. A hallgató negyedőrlója. 21.30. Gramofon. 22. Egyfelvonásos. 22.45. Jazz. 24. Táncczene. — Varsó. 18.05. Gramofon. 17. Szór. zene. 21. Gramofon. 22.15. A filharmonia szór. zenéje. 0.05. Chopin-művek. 0.50. Tanc z.

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 7.

Bucuresti. 11.45. Vall. karének. 12. Pucianu zkar: Román zene. 13. Gramofon. 1. Gramofon. 18. Ionescu-zenekar: Könnyű és román zene. 19. Ionescu-zenekar.

Könnnyű és román zene. 19. Ionescu-zenekar. 20.40. Gr. 21. Rendőrzene. 21.45. Níco énekes. 22.05. Rendőrzene. — Budapest I. 11. Hírek. Kozmetika. 12. Református Istentisztelet a Calvia-téri templomból. 1. Egyházi zene és szentbeszéd a várplébánia-templomból. 5. A földművelésügyi miniszterium rádióelőadás-sorozata. 7. „Egy lámpalázás színész vallomása.” Irta és felolvassa Nagy Adorján. 7.30. A Budapesti Hangversenyzenekar magyar hangversenye. Karmagy: Ábrányi Emil. 9. „Régi bohémek — régi legendák.” Faragó Jenő előadása. 9.30. Hfi. Sárny Elemér és cigányzenekarának hangversenye. 10.30. „Az operett fejlődése, XV. rész.” Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye Farkas Imre előadásával. — Bécs. 12.20. Liszt: Missa choralis a bécsi kamarakar előadásában. 13. Népdalverseny, közv. Pongauból. 18.30. Werba-zenekar. 20.05. Népdalverseny közv. 21.40. Jokl. Fritzi dalestje. — Belgrad. 12.30. Gramofon. 14.05. Gramofon. 14.15. Operett gramofon. 18. Gramofon. 19. Népdal 6. 19.30. Gramofon. 21.25. Népies karének. — Berlin. Népszerű zenekari hangverseny. 19.15. München. 20. A zenekari hangverseny folytatása. 20.45. Vidám felolvasás. 19.10. Kamarazene. 2.30. Táncczene. — Hellsberg. 18.10. Szór. zene. A szünetben lovagló sport. 20.15. Viola és hárfahangverseny. 22. Berlin. 23.40. Műsor H. Utána Táncczene. — Kassa. 9. Praha. 12. Brünn. 12.25. Gramofon. 13. Szórakoztató zene közv. 14. Praha. 18. Mor. Ostrava. 18.30. Pozsony. — Páris. 18. Hangverseny Referee Gaumont vezetésével. 20. Gramofon. 20.45. Szór. zene. 23.30. Könnyű zene. Majd: Táncczene. Gramofon. — Pozsony. 9. Prága. 12.15. Gramofon. 12.25. Gramofon. 12.35. Prága. 19.30. Gramofon. 20.45. Előadás. 0.20. Cigányzene Pöstyén-fürdőből. — Róma. 18.15. Gy. 6. 19. Ének- és zenekari verseny. 22.30. Olasz operák részletei, utána hírek. — Svájc aleman adó. 18. Gramofon. 19.30. Népdalok. 21. Zongoraverseny. 22. Zenei csevegés Mozartról. 22.30. Mozart: Szóktetés a szerályból című operája Salzburgból. — Varsó. 14.15. A lodzi filharmonikusok hangversenye. 17.25. Szór. zene. 18.05. Gramofon. 19. Szór. zene szopránénekekkel. 20. A lengyel Casanova. 20.20. Könnyű zene. 22. Népszerű hangverseny. 24. Táncczene. Közben hírek.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN
fől.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, magától törlessze. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

HÁZASSÁG.

HÁZASSÁG céljából megismerkednék idősebb nővel aki hozományjal rendelkezik. — Leveleket: „Onálló iparos” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 2573

ALKALMAZÁS.

ARVA ZSIDÓLEANY ajánlkozik gyermekek mellé Vidékre is megy. Háztartásban is segédkezne. Szmirnászöngy osomózást is vállal. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 2572

NÉMET Fräuleint, ki háztartásban segédkezik, keresek. Cím a kiadóhivatalban.

LAKÁS.

UCCAI kétszobás lakás mellékhelyiséggel együtt kiadó szeptember 1-ére. Str. Sf. Gheorghe 37. (volt Dezső-ucca). 2570

EGY 4 SZOBAS új modern lakás, szeptember 1-től kiadó. Str. Crisan 6. szám. 2517

KIADÓ eszesen butorozott uccai szoba külön bejárattal, fürdőszobával Könyök-ucca 11a. I. emelet jobbra. 2559

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főterem kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalban, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

KETSZOBA, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

VETELES ELADÁS.

KALVIN-UCCA 52. szám alatt levő bakancsgyár teljes felszereléssel, ingatlannal eladó. Érdeklődni Rein Marcellnél, Oradea, Str. Mușeanu 10. 2561

PEKINGI tisztatájú tenyész rucák, olcsón, azonnal eladók Glogovai állatorvosnál. 900

ANTIK SZEKRÉNYEK, sekreteres comód, antik asztalok, vitrinek, márványszobrok, festmények, scheslon, faragott garnitúra, keleti szőnyegek, hegedűk, márvány mosdó, pleed, ágvak, asztalok, székek, szobaberendezések, zsolnai és japán vázák, gobelin képek, kézimunkák, dísztárgyak, porzívógén, álló villanyjám pák, faragott tükörrámák, ékszeres, fahvitrin konyhaedények stb. eladók. — SALGÓNE bizománvi üzlete. Str. Horia I. (Széchenyi-ucca) Neuman-pal. 1000

GUMMICSÖVET kertlocsolásra, 25—30 folyómétert, kitűnő állapotban, keresek, ármegejelölését kérem. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 200

HASZNALT, kitűnő állapotban levő bicikli jó gumikkal, megvételre kereseték. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

KERESEK arany fogsorokat, gyári és perzsa szőnyeget, komplett szobaberendezéseket, ezüsttárgyakat, figurális porcellánokat, Biedermayer szalont, két Biedermayer fotelt antik butorokat, márkás porcellánokat, üveg és porcellán sziveket stb. SALGÓNE bizománvi üzlete Str. Horia I. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 18., házmesternél.

Matteine poloska és molyirtó szer

Felülmulja az összes ilyen szereket, Kórházak, intézetek, szállodák hivatalos szere

1 liter 50 lei.

Kapható kizárólag az egyedárusítónál: Arad, Str. Gh. Lazar 4. (Simonyi-ucca)

ELLÁTÁS.

ISKOLÁS FIUT elsőrangú ellátásra olcsón tanítócsalád olváltal, otthoni correpetálással. Cím: „Mimóza” virágüzletben, Minorita-palota. 2571

ELSŐRENDÜ ház koszt kapható özv. Seidner Rudolinénál Str. Bucur (Eötvös-ucca) 12.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Beraktározást

nagyon olcsón, száraz, betonozott emeletes raktárházunkban olcsón vállalunk. „COMISIO”, Bul. Regele Ferdinand 21. szám.

A menyházai nyaralók és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt.
Kitűnő házikoszt.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyitott
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!